

Epistol. 1208.
aw.

5

Sylloge
**LITTERARUM
VARIARUM,**

Allerhand BRIEFE &c. Alten/

Qvam

Consensu

Nobilissimæ Facultatis Juridicæ,

P RÆ S I D E

RECTORE MAGNIFICO,

FRIDR. Geissler / Reussendorff-Sileſ.

Phil. & J. U. D. ac Prof. Publ. Maj. Princ. Collegii
Collegiato.

Publicæ disquisitioni

Lipsiæ

A. C. 1674. d. 29. Xbris horis locoq; consveto
exponit

Autor & Respondens

JOHANNES CADÆUS
Gryphorinus Sileſius.

Litteris JOHANN-ERICI HAHNII.

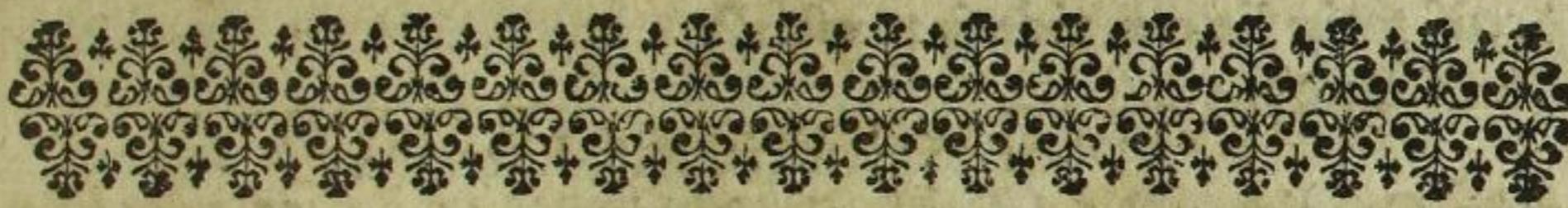
Epistol.

100,6

1716
Aesthet. 102

22

V I R I S
MAGNIFICO maximeqve STRENUO,
Nobilissimis, Amplissimis, Consultissimis, perqvam Reverendo, Excellentissimis, Clarissimis atq; Prudentissimis
**DN. CHRISTIANO ab Hartig, Eq. D. Marci, Toparchæ
in Hörnig & Reipubl. Zittanæ Consuli.**
DN. ALBERTO Gierisch / JCto & Consuli p. t. regenti.
DN. DAVIDI Jenßchen / J. U. L. atqve Prætori.
**DN. JOH. PHILIPPO Stollen / U. J. L. & Judicii
Adfessori.**
**DN. JOH. JACOBO ab Hartig, J. U. D. Hæreditario
in Hörnig / atqve Scabinis.**
DN. M. SACHARIÆ Seeligmannen/ ad D. Joh. Archidiacono.
**DN. CHRISTIANO Böttigern/ Senatori atqve Mer-
catori.**
DN. CHRISTIANO Kapsen/ Protonotario.
DN. JOH. CAROLO JUSTO, Notario.
DN. SIMONI CRUSIO, Cantori.
DN. MARCO MAUERO, Civi Primario.
Viris qva Titulis, qva Meritis in Patriam Spectatissimis
**DNN. Patronis, Fautoribus atqve Promotoribus
religiosè & observanter colendissimis**
*Beneficiorum maximorum memor exile
hoc otii Academicī Specimen*
in
**Grati animi Documentum
& Commendationis sui augmentum
humillimā mente**
*sacrum
cupit*
*Amplissimorum ipsorum Nominum
æternus Cultor*
Johannes Cadæus, Gryph. Silesius.

a. w.
Juvante Christo!

DE disputatorio Themate cogitanti occurrit illud de LITTERIS sive EPISTOLIS. Materia inter Litteratos & Illiteratos non infreqvens. Sed cum de *Methodo* deliberarem, placere cœpit ea, qvæ est Naturalissima i. e. qvæ Alphabeti elementa seqvitur. Cur hæc necessaria fuerit, dico : Litterarum Species potius qvam *Causas* adducere volui. nam Causarum tractatio fuisset in cathedrâ juridicâ sterilis ; Specierum autem collectio uti extitit uberrima, ita ob varietatem apparuisset Dissoluta, nisi illo Alphabetici ordinis vinculo colligassem. Qvædam litterarum species occasionem præbuerunt *Disquisitionibus* : Pleraque tamen non aliam qvam *Allegandi* solertium admiserunt. Utrinqve me ostendi Brevem, prodigiqve Otii tranqvillioris & Bibliothecæ instructioris defectum. Mutet illum defectum DEUS, & mutabo ego hunc Laborem, qvem interea æquus bonusqve LECTOR consuletæqui boniqve. Nunc procedant

- Abfündungs-Schreiben / vide §. 91. §. 1.
Abläß-Brieff / has sine additamento allegat J. G. Schottelius in der §. 2.
Deutschen Haupt-Sprache / lib. 2. c. 12. n. 197. p. 493.
Abmahnungs-Schreiben / vide §. 312. §. 3.
Absags-Brieff / vide §. 90. §. 4.
Abschickungs-Schreiben / & Abschieds-Brieff / vide §. 92. §. 5.
Abschied / vide §. 192. §. 6.
Absolutionis litteræ, inde Romanis dictæ, qvia judicaturi tres tabellas §. 7.
diversis notis sculptas usurpabant, qvarum qvam vellent mitterent
in urnam judicij. Una habebat notam litteræ A. qvæ erat nota
Absolutionis, Altera litteram C. qvæ *Condemnationis*, qvibus Au-
gustus tertiam notam addidit N. L. i. e. nondum liquet. Petr. Gre-
gor. in Synt. jur. univers. lib. 5. c. 1. n. 11. p. 1082.

§.8. Accusatoriæ litteræ, vide §. 273. sub β.

§.9. Adels-Brieff/ vid. §. 217.

§.10.

ADMINISTRATIONIS Litteræ. α

num Coadjutor β Administrationis Litteris (durch) Verwaltungs-Brieffe) Episcopo adjunctus, idem in Diœcesi cum Episcopo potest? Negatur.

Ratio, qvia (non Ejusdem; sed) Diversæ cum Episcopo potestatis est. γ

α. Petr. Gregor. in Synt. jur. univers. lib. 17. c. 15. n. 9. p. 338. β. qvi Suspecto de bonorum Ecclesiasticorum dilapidatione dari solet. c. venerabili 37. X. de offic. deleg. γ. c. qvamvis 4. distinct. 68. Theod. Reinking. R. S. & E. lib. 3. cl. 2. c. 3. n. 15.

§. 11. Adventoriæ litteræ, has citat Joseph. Laurentii in Amalthea Onomaticâ p. 247. col. 1.

§. 12. Advis-Brieff/ exhibit G. Phil. Harsdörffer/ in Secretar. part. 6. p. 425.

§. 13. Adulterinæ litteræ. vide §. 125.

§. 14. Affrancamenta. consule §. 192.

§. 15.

AGGRATIANDI α Litteræ.

an Princeps jure Superioritatis Facinorosis litteras Gratia (Begnadigung-Brieffe β) indulgere, vitamque in iis condonare potest? Nego, si Delictum sit jure Divino γ Capitale.

Ratio, 1. qvia Inferior non potest derogare legi Superioris δ. 2. qvia Princeps est utriusque tabulae Decalogi custos atque vindicta ε 3. qvia Princeps in his dispensando se ipsum delicti reum constituit. ζ.

α. confer Dissertat. Zach. Præscheudten / de Jure Aggratiandi Jenæ habitam 1639. recusam vero Geræ 1672. β. J. G. Schottel. in der Deutschen Haupt-Sprache/lib. 7. c. 12 n. 197. p. 493. γ. nam si Delictum Civilis juris in pœnam incurrit, Affirmatur. Ratio, 1. qvia Princeps legibus Civilibus est superior, iisque solutus. I. 31. ff. de legib. Matth. Bernegger. qv. miscell. ad Tacit. 34. p. 104. Qv. Kubach. Decur. 3. q. 2. p. 73. 2. qvia nemo eam sibi potest legem dicere, à qua recedere non licet. I. 22. ff. de legat. 3. δ. c. cum Inferior. 16. X. de Majorit. & Obed. c. super eo 4. X. de Usuris. I. 4. ff. de recept. qvi arbitr. ε. Deut. 4. v. 2. & cap. 5. v. 32. & 27. v. ult. 26. Galat. 3. v. 10. ζ. I. Reg. 20. q. 42.

§. 16.

AMATORIAE Litteræ.

an Amatoriae litteræ (Buhler-oder Jungfer-Brieffe α) ad Uxorem, alicujus missæ & à marito inventæ commissum cum ea probant Adulterium?

Negatur. β.

Ratio

Ratio i. qvia neqve Osculum. γ, in qvo major omnino militat præsumtio δ. illud probat. ε. 2. qvia in Dubiis semper Benignior seqvenda sententia. ζ.

α. Generali, hoc utitur vocabulo Chr. Besold. in Thesaur. litt. B. nullo Scribentis habito respectu, utrum Soluta fuerit persona, an Conjugata: & videtur hic à Freqventiori fieri denominatio. β. ne qvidem ad Torturam Hen. Bocer. tr. de Qvæst. & Tortur. c. 3. n. 113. nisi Tenor litterarum (qui ante omnia inspiciendus Menoch. de præsumt. lib. 5. præf. 41. n. 39.) Perpetratum jam doceat adulterium. Joh. Zanger. tr. de Qvæst. & Tort. cap. 2. n. 212. qvamvis confessio hæc utpote Extrajudicialis insufficiens adhuc videatur H. Bocero d. I. Adde Hen. Kornmanni tr. de virginitate earumqve jure c. 14. qui in affirmativam inclinat. γ. qvod si Vasallus uxori Domini libaverit, feudo cadit, ut communis FF. opinio est. confer Henning. Renneman. Jurispr. Rom. Germ. membr. 2. disp. 67. n. 23. p. 746. δ. H. Bocero enim d. tr. c. 3. n. 109. præparatorium adulterii Præludium vocatur. ε. Qv. Kubach. cent. 3. q. 6. §. L. 155. §. ult. l. 168. §. 1. ff. de R. J. 1. 29. ff. de reb. cred.

Ambts-Brieße / infra	§. 78.	§. 17.
Anbinde-Brieß/adi	§. 222.	§. 18.
Andungs-Schreiben/ offert	§. 201.	§. 19.
Unlaß-Brieß / Speciem hanc more suo nudè saltem adducit J. G.	§. 20.	
Schottelius, in der Deutschen Haupt-Sprache/l. 7. c. 12. n. 197. p. 493. ubi & Compromiss vocari innuit.		
Anleite-Brieß/ Idem ibidem.		§. 21.
Annales litteræ, patebunt in	§. 212.	§. 22.
Annexionis litteræ. Proponuntur à Petr. Gregorio in Synt. jur. uni- vers. lib. 17. c. 15. n. 9.		§. 23.
Anschlags-Brieß/ exhibit	§. 98.	§. 24.
Anstands-Brieße/ tractantur in	§. 212.	§. 25.
Anruffs-Brieß/ evolve	§. 275.	§. 26.
Anwartungs-Brieße/ sedem habent in	§. 119.	§. 27.
Anwerbungs- oder Freundschafts-Schreiben. Invenies in desß Spa- then Secretariat-Kunst/ part. 3. p. 297. ibique formulam. G.P. Hars- dörffer/ in Secretar. part. 3. procem. p. 73. vocat Freundschaft-Brief.		§. 28.
	APOSTOLICÆ & Litteræ.	§. 29.

num etiam Justitiæ litteræ β Pauperibus clericis pro beneficii facilitiori impetracione ad Episcopum concedendæ? Affirmatur.

Ratio i. qvia justum est eos Alere, qvos pauperes Ordinavit. γ. 2. qvia altari Serviens, de altari etiam Vivere debet. δ. 3. qvia ne Bovi qvidem triturantios est ligandum. ε.

¶ Inscriptio e. Si pro Clericis 8. de Præbend. in 6. s. qvibus Episcopo mandatur
ut Pauperi etiam de beneficio conferendo prospiciat. Petr. Gregor. Synt.
jur. universi lib. 16. c. 8. n. 36. y. c. si Pauper. 30. de Præbend. d. c. cum se-
cundum 16. X. de Præbend. c. extirpandæ 30. X. eod. e. Deut. 25, 4.

§.30. Apostoli præsentabunt se sub §. 92.

§.31.

ARCANÆ & Litteræ.

num Occultas β litteras (heimliche Brieffe/) svalente & præfigiente
suspitione γ impune Intercipere δ & Resignare licet?
Affirmatur.

Ratio 1. qvia hoc non Privatæ curiositatis, sed Publicæ utilitatis intui-
tu qvis facere præsumitur. ε. 2. qvia peccata Nocentium Nota esse &
oportet & expedit. ζ.

¶ J. Starcki thesaur. Epistolar. p. 317. Possent etiam Crypticæ vocari: ars ipsa
vocatur Cryptographia. J. Micrælii lexicon philosoph. litt. G. p. 547. apud
Sacerdotes Ægyptios fuit Hieroglyphica scribendi ratio. G. Hornii hist.
philosoph. lib. 7. c. 6. p. 351. β. G. Schönborn. Polit. lib. 4. c. 28. n. 2. p. 480.
Harum Caspar Schott, Jesuita in Schola Steganographica magnum coacer-
vavit cumulum. Singulari etiam secreto epistolæ genere usi sunt Lacedœ-
monii Scytala dicto, id qvid fuerit docet & explicat Fridr. Hildebrand. in
notis ad Cor. Nep. in vita Pausan. c. 3. p. 77. Exempla (si non Occultarum
tamen Occultatarum) litterarum occurunt apud Justinum lib. 1. c. 5 §. 10. &
1. 2. c. 10. §. 13. γ. Conspirationis scl. & Collusionis. Nam cum obfessi v. c. in ca-
stellis proditores suas fraudes Oretenus communicare nequeant, per Epi-
stolas id tentant variis usi modis & strophis, de qvibus etiam Mart. Zeiler
im Handbuche/ part. 2. p. 44. Exempla ex Justino modo allegato sunt nota.
δ. qvod Ferdinandi I. Imp. ad suum legatum A. G. Busbeqvium datis litte-
ris accidisse Ipse refert in Epist. Turc. 3 p. m. 187. ε. Hujus enim Gratia à
Regulis juris communis receditur, multaqve permittuntur qvæ alias sunt
prohibita l. 51. §. 2. ff. ad L. Aqvil. c. 3. de sent. & re judic. in 6. And. Gail.
2. obs. 56. n. 4. ζ. l. 18. pr. ff. de Injur & famos. libell.

§.32. Arrest-Brieffe/ suppeditabit. §. 178.

§.33. Articels-Brieffe/ fistet §. 180.

§.34. Aufgeboths-Brieffe / suggeret §. 83,

§.35. Augustales litteræ, mittebantur hæ ab Imperatore ad Ecclesiæ. Teste
Joh. Micrælio in Synt. histor. Ecclesiast. lib. 2. sect. 2. p. 460. & in
Lexic. Philosoph. p. 688.

§.36. Bannimenti litteræ (Bann-Brieff/ vocat Schottelius, in der Teutschen
Haupt-Sprache/ c. 1.) Has in Bannum superius declaratum incar-
cerari facturus, si forte proscriptionem negaverit ostendere necesse
habet. B. Carpz. Crim. p. 3. q. 140. n. 115.

Bābst.

Bäbstliches Breve, exhibebit §. 228.	§. 37.
Befreyngs-Brieff/ J.G. Schottelius in der Deutschen Haupt. Sp. I.7. §.38.	
C. 12. n. 197. p. 493.	
Befehls-Brieffe/ ostendet §. 303.	§.39.
Beglubte Copen/ §. 281.	§.40.
Begnadigungs-Brieffe/ monstrat §.15. §.217.& 238.	§.41.
Beicht-Brieffe/ allegat. Schottelius in cit. loc. p. 493.	§.42.
Bekantniss-Brieffe/ invenies sub §. 80.	§.43.
Benachrichtigungs-Schreiben/ sub. §. 218.	§.44.
Bericht-Brieffe/ sub §.177.	§.45.
Beschenkungs-Schreiben/ sub §. 288.	§.46.
Bestands-Brieffe/ citat Hen. Lincke/ D. in Disp. Jenæ 1674. de litteris natalitiis habita cap. I. §. 4.	§.47.
Bestätigungs-Brieffe/ exhibit Gedens-Dorffs Fürsten-Stat/ Part. 2. §.48.	
C. 13. n. 4. p. 223.	
Besuchungs-Schreiben/ des Spathen Secretariat-Kunst/ part.3. Vol. §.49.	
I. p.11. ibique Formul.	
Bettel-Brieff/ latet in §. 209.	§.50.
Bewegungs-Schreiben/ Vermahnungs-Schreiben/ habet des Spathen Secretariat-Kunst/ part.3. p. 706. ibique Formula.	§. 51.
Bezirk-Brieff/ in §.277.	§.52.
BLANCAE Litteræ.	§.53.
an Procuratorem in judicio etiam charta blanca (ein Blanckheit/leere/ doch unterschriebene Brieffe α) habitat atque legitimat?	
Negatur.	
Ratio I. qvia Procurator cum Mandato Domini in judicio debet ap- parere β; Mandati autem loco charta Blanca non sufficit. γ. 2. qvia ad procuratoris constitutionem Expressus domini consensus reqviri- tur; hic autem Tacitus saltem præsumitur, qvi pro consensu non ha- betur.	
α. Mart. Zeileri Hand-Buch/ part. 2. p. 43. β. Amad. Eccolt. lib. 3. ff. tit. 3. §. 10. γ. Matth. Berlich. I. conclus. 14. n. 91. δ. videatur l. 8. §. 1. ff. de Procurat.	
Bodmeren-Brieff/ habetur in §. 60.	§.54.
Brand-Brieff/ in §. 209.	§.55.
Breve pacis sub §. 134.	§.56.
Brieff/ adducitur in §. 199.	§.57.

Buh.

§.58. Buhler. Brieffe pertractantur in §.16.

§.59. Gund. Brieff sedem habet in §. 128.

§.60. Byl. Brieff Belgis hoc litterarum genus usitatum est, nobis non æquè, hinc dicere solent: Byl. Brieff gehet vor Bodmerek. Brieff teste J. H. Schottelio in tr. de singul. & antiq. Germaniæ juribus cap. 22. p.425.

§.61.

CAMBIALES & Litteræ.

num Mercator pecuniam alibi alicui exsolvendam per tesseras collybisticas durch Wechsel-Brieffe β transcribens, Mercedem (vulgo Wechsel-Geld) Uff-Geld γ. Italis laggio & allagio, nostratibus corruptius ξᾱsi dictam δ.) licite exigere potest?

Affirmatur. ε.

Ratio 1. qvia cuius *Periculum* est, ejus debet etiam esse aliquod *Commendum* ζ. 2. qvia officium suum nemini debet esse *Damnosum*. η.

α. *Transcriptionis* etiam A. Gailio 2. observ. 37. n. 8. dicuntur. β. Matth. Bernegg. Diatribe I. in C. Svetonium. Tranq. Augustum c. 4. Formulas habet G. Ph. Harsdörffer in Secret. part. 6. p. 423. γ. Am. Eccolt. lib. 2. ff. tit. 13. §. 22. δ. Bernegg. c. 1. ε. G. Ad. Struv. Ex. 25. th. 43. ζ. L 10. ff. de R. I. η. I. 61. §. 5. ff. de Furt. I. 7. ff. Testam. qvemad. aperiant. I. 29. ff. ex qvib. caus. major. Restit.

§.62.

CANCELLARIÆ Litteræ.

an Cancellariæ litteræ aliaque Regiæ auctoritatis Rescripta non à Cancellario sed saltem ab alio Secretario subscripta, firma sunt atque valida?

Affirmatur.

Ratio, qvia non est necessarium ipsummet Cancellarium omnibus rescriptis sese subscribere. Rationis Ratio est, qvia hoc nimium laboriosum, imò impossibile esset: cum quotidie ex diversis cancellariis plurima prodeant ut hoc munere subinde Secretarios fungi necessum sit. α

α. Petr. Greg. Tholosan. Synt. Juris univ. lib. 47. c. 29. n. 23. confer. lib. 21. c. 9. n. 13. p. 413.

§.63. Canonicae litteræ habentur sub §. 129.

§.64. Cartel. sub §. 244. invenies.

§.65. Catholicæ litteræ, Circulares, Encyclicæ, ad universam Ecclesiam dari solere testatur Joh. Micraelius in Synt. histor. Ecclesiast. lib. 2. sect. 2. p. 460. Ide m in Lex. Philosoph. p 688.

Ces-

Cessionis instrumentum exhibit §. 286.

§. 66.

Chirographariæ litteræ habentur in §. 82.

§. 67.

CITATORIÆ & Litteræ.

§. 68.

an si citationem ((*Ladungs-Brief* β Erforderungs Brief γ) prius Accepit, possum me citante ad meum trahere judicem & ita citationi non parere?

Negatur.

Ratio 1. qvia citatio inducit Præventionem. d. 2. qvia prior Tempore prior Jure. ε.

a. B. Carpz. Process. Tit. 7. art. 1. §. 4. n. 56. c. Gothf. Fibigii Process. p. 34. γ. I.G.

Schottelius in der teutschen Haupt-Sp. 1.7.c. 12. n. 197. p. 493. d. l. ult. C.de
in jus vocando. l. 19. ff. de Jurisdict. c. pen. de foro competent. ε. c. 54. de R. J.

Clericæ litteræ, dabantur sede vacante. Joh. Micraelius in Synt. histor. §. 69.

Ecclesiastic. lib. 2. sect. 2. p. 460. Idem in Lexic. Philosoph. p. 688.

COMMENDATORIÆ & Litteræ.

§. 70.

num Litteræ Commendatitiæ (Commendation-Schreiben/Fürschriften β. Lob-Briefe γ) commendantem obligant, ita ut commendato degenerante ille ad Interesse conveniri possit?

Negatur. δ.

Ratio, 1. qvia aliud est Personam commendare, aliud verò Voluntatem suam insinuare. ε. 2. qvia Commendans non *Præcipit*, sed *Consulit*, ut potius hunc quam alium qvis sibi velit commendatum. ζ. 3. qvia Commendatio non inducit Obligationem.

a. Joh. Theod. Spreng. in lucer. jur. Publ. p. 551. c. Ch. Besold. Thesaur. voc. Commendiren. γ. G. Ph. Harsdörffer Secret. p. 2. Tit. 66. & 71. p. 49 der Spathe in der Secretariat-Kunst p. 3. vol. I. p. 438. vocat Lob schreiben / ubi etiam Formulam habet. d. l. 12. §. 12. ff. Mandati l. 7. §. 10. ff. de dol. mal. 1. ult. C. qvod cum eo qui in alien. potest. B. Carpz. p. 2. decis. 126. n. 3. Sig. Finckelthaus obs. 16. ε. l. II. §. 2. ff. de legat. 3. ζ. jam verò ex Consilio nemo obligatur. c. 14. qv. 1. cān. ult. 3. 1. 2. §. ult 6. ff. Mand. §. 6. Inst. eod. nisi Fraudulento l. 47. ff. de R. J. & Maligno l. 53. in fin. ff. de V.S. η. Aug. Barbos. lib. 3 c. 30. ax. 1. Fallit tamen 1. si fuerit Dolos l. 7. §. fin. L. 8. & 20 ff. de dol. mal. L. 47. ff. de R. J. 2. si Specialiter fuerit concepta l. 7. C. Mand. l. ult. C. qvod cum eo qui in alien. potest. l. 12. & 13. ff. Mand. Idem juris esse in Fiducialium literarum (Credenz-Briefen) obligatione testatur J. Jac. Wissenbach. disp. ff. vol. I. 32. th. 4. 3. si inter Mercatores fuerit interposita, qvibus pro tacita fidejussione habetur B. Carpz. P 2. c. 18. d. 24. §. 7. Interim Horatianum lib. I. ep. 18. observasse monitum proderit:
Qvalem commedes, etiam atque etiam aspice: ne mox
Incutiant aliena tibi peccata pudorem.

B

COM-

§. 71.

COMMISSI (scil. Mandati) litteræ.

an is qvi Mandatum sive Orcetenus sive per Litteras Commissionis (Commissional- oder Commissions-Schreiben) expedivit, laboris sui Premium exigere potest?

Negatur.

Ratio 1. qvia Mandatum debet esse Gratuitum. β. 2. qvia officia Amicitiæ & Fides Gratis præstanda sunt. γ.

α. Guil. Rodingius in pand. Cameral. lib. 3. c. 14. 6. §. 13. Inst. de Mand. γ. I. 1.
§. 4 ff. Mand.

§. 72. Comitiv offert §. 226.

§. 73. Commonitorium. §. 181.

§. 74. Mutui COMPASSUS & Litteræ.

an facinorosi per Imploratorias θ litteras (Ersuchungs oder Bitt-Briefs γ. Compafß-Schreiben. δ. Revers oder Gegen-Bekanntniß ε. Gegen-Briefs ζ.) à Judice requisiti ad locum delicti Remittendi?

Affirmatur. η.

Ratio 1. qvia delinqvens Puniendus ibi, ubi Deliqvit. θ. 2. qvia isto criminis læsis plus accedere videtur Solatii, si oculos vindictâ de fontibus domi sumtâ pascere licet. ι. 3. qvia alii horum exemplo à maleficiis sunt Deterrendi. κ.

α. vocem habet Joh. Brunnem. Process. civil. cap. 20. n. 52. p. 199. B. Carpz Pro-cess. T. 25. art. 1. n. 27. Formul. habet Coler. in Process. Execut. lib. 3. c. 7. n. 27. β. I. Myns. cent. 3. obs. 68. γ. Ch. Besold. thesau. B. §. 69. δ. Suttin-ger Obs. 55. n. 19. C. Manzius decis. Palatin. q. 54. n. 16. p. 264. ε. A. Gail. lib. 2. de Pac. Publ. c. 17. n. 35. & lib. 1. c. 16. n. 31. ubi latinè reddit per vo-cem Antigraphi & Reversarium litterarum. Idem Ibidem lib 2.c. 17. n. 35. ubi etiam Subsidiales & Remissorias literas vocari ait. ζ. Schottel. in der teutschen Haupt-Sp. lib. 2. c. 12. n. 195. η. de Jure Veteri scl. quo remissio hæc erat Necessitatis Nov. 134. c. 5. non Nobiori, ubi saltem lUrbanitatis & Humanitatis, per Rationes in L. ult. ff. de Jurisd. I. 239. §. 8. ff. de V. S. I. 4. ff. de recept. arbit. I. 13. §. 4. ff. ad Sct. Trebell. ibique Godof. lit. C. adde B. Carpz. crim.p. 3. Q. 110. n. 57. ι. I. 28. §. 15. ff. de Pœn. L. 7. §. 4. ff. de Accusat. Nov. 8. c. 8. in fin. L. 3. pr. ff. de re milit. ι. I. 28. §. 15. ff. de Pœn. B. Carpz. d. I. n. 52. κ. I. 31. ff. depositi.

§. 75. Compas-Briefe/ allegat & qvomodo in Cæs. Jud. Aulico & Cam. Spi-rensi usurpentur explicat Casp. Melch. Steke in Discursu 2. cap. 2. §. 10. von dem Räys. Reichs-Hoff-Rath-und Cammer-Gerichte zu Speyer.

§. 76. Compromiss, habetur in §. 20.

§. 77. COMPULSORIALES & litteræ.

num Judex Compulsorialibus litteris (Zwangniß-Brief/ Zwangs-Brief/

Brieff/β.) Instrumenta partibus Communicare jussus , nihilominus jure Retinet ?

Negatur.

Ratio 1. qvia Judex acta jure edere Tenetur γ. 2. qvia si nolit Mandatis Pœnalibus potest compelli δ. 3. qvia Justitiæ minister est, adeoqve ad officium ejus spectat, lites non Protegare, sed citò Terminare. ε.

α. dicuntur etiam *Mandatoria* qvæ ad judicem mittentis jurisdictioni Subjectum dantur. β. A. Gail. I. obs. 15. J. Rüdinger cent. 5. obs 99. γ. I. 2. C. de Edend. δ. A. Gail I. obs. 134. n. I. ε. I. 21. ff. de reb. credit. Casp. Ziegler. dicastic. Dissert. prælim. n. 9.

CONCESSIONIS litteræ.

§.78.

num Libri s. Rotulæ α. (die Ambts. Briefe / Zunfft-Bücher β. Rollen) ad collegia Opificum spectantes, si in Judicio super litem in arte subortam productæ fuerint, Plenè probant?

Affirmatur. γ.

Ratio, qvia sunt instar instrumenti Publici. δ.

α. vid. Just. Meyer in coll. Juridic. Argent. Tit. de coll. & corp. th. 10. β. G. Schönborn.lib. I. Polit. c. II. γ. Rutg. Ruland. de commiss. part. 2.lib. 5.c. 10. δ. B. Carpz. lib. I. Resp. 48. n. 5. Matth. Stephan. de Jurisdict. lib. 2. part. 2. c 6. n. 20.

Conciliatoriæ litteræ. Ph. Horst Epistolograph. I. 2. sect. 2. part. 1. p. 354. §.79.

CONFESSORIÆ litteræ.

§.80.

num creditor Confessorias s. Remissorias α litteras s. Apocham (Bekanntniß. Brieff/ Qvittanz β.) spe certæ solutionis nec tamen secutæ debitori missas intra Triginta dies non condicens, Posthac ad restitucionem debiti nondum soluti agere potest?

Negatur γ.

Ratio 1. qvia jura Vigilantibus scripta sunt, non Dormientibus. δ. 2. qvia termino illo Triginta dierum elapso non admittitur Exceptio non-numerata pecunia. ε. 3. qvia ita Tacendo debitum Acceptum tulisse videtur. ζ.

α. Qvæ ostendunt debitum esse Solutum. germ. Qvittanz. P. C. Brederod. analys. ad Inst. de literar. oblig. p. 307. f. β. Formulam habet G. Ph. Harsdörffer in Secretar. Part. 6. Tit. 16, 17, 18. p. 431. γ. G. Ad. Struv. Ex. 16. th. 55. W. Ludv. ex. 12. th. 9. E. δ. L. 24. ff qvæ in fraud. credit. ε. I. 14 § 2. C. de non numerata pecun. Joh Zang. de Except. part. 3. c. 14 n. 2. adde L. 78. §. 2. ff. de legat. ζ. I. 7. § 1. ff. de liberatione legat.

Consolatoriæ litteræ Chr. Chemnitius in coll. epistolico. cap. 7. p. 127. §.81.

Trost-Schreiben/ vocat Harsdörffer in Secret. Part. 3. Tit. 9. 26. 28. part.

B 2

5. Tit.

5. Tit. 37. & 49. Ph. Horst. in Epistolog. I. 2. sect. 2. part. 1. cap. 6. p. 319.
Spathens Secretariat-Kunst/ part. 3. p. 182.

§. 82.

CONSTITUTORIÆ & litteræ.

si Debitor intra Biennium mortuus est, qværitur an ex Chirographariis litteris (Schuld-Brieffe/ Verschreibungs-Brieffe/ β.) spe futuræ (sed frustratæ) numerationis Creditori datis heredes ejus Residuum, temporis ad elidendam actoris intentionem habeant?

Affirmatur. γ.

Ratio 1. qvia Heres in universum defuncti jus succedit. δ. 2. qvia omnia qvæ Nostra sunt, Liberis nostris ex voto paramus. ε. 3. qvia non solum Nobis ipsis sed etiam Heredibus nostris contrahimus. ζ.

α. qvæ testantur debitum esse Contractum. P. C. Brederod. analys. ad tit. I. de litterar. oblig. p. 307. ζ. Formulam habet G. Ph. Harsdörffer in Secretario Part. 6. Tit. 12, 13. p. 419. γ. G. Ad. Struv. Ex. 16. th. 51. δ. I. 24. ff. de V. S. ε. L. 50. §. 2. ff. de bonis libertorum ζ. VV. Ludvv. Ex. 9. th. 6. G. & Ex. 13. th. 7. J.

§. 83.

CONVOCATORIÆ Litteræ.

an Principi, qui edicto convocatorio (Auffgeboths-Brieffe α.) subditos in arma contra hostem convocat β. hi obedire & comparere tenentur?

Affirmatur. γ.

Ratio 1. qvia Homagio eidem præstito ad id se obstrinxerunt. δ. 2. qvia Principi Re & Corpore (mit Gut und Blut) sunt devincti. ε.

α. Joh. Schneidevv. in Epitome Feud. p. 5. n. 99. β. Joh. Th. Spreng. instit. jur. Publ. lib. 2. c. 17. p. 236. γ. H. Grot. lib. 1. de Jur. B. & P. c. 4. §. 4. & c. 5. §. 4. δ. A. Gail. de Arrest. Imp. c. 7. n. 10. ε. Homagium præstantes subditi inter alia sancte promittunt Gehorsam/ treu und Gewärtig zu seyn. Adde Hieron. Frobenium in discursu suo de Homagio Ao. 1627. edito, ubi dicit in periculo vitæ subditum personam Principis suæ præferre debere, ut Princeps Patriæ servetur I. 19. pr. ff. de Interdict. Th. Maulius de Homagio tit. 5. §. 9. p. 43. ait: subditus non tantum ratione Personæ, sed etiam ratione Rerum domino præstare debet auxilium.

§. 84.

CREDENTIALES & Litteræ.

num Legatus-Credentiæ litteris (Fiduciæ, Gall. Lettres de Creance. β. Creditiv Credenz-Schreiben γ. Fiducialibus Credenz-Brieffe/ δ. Treu-Brieff. ε.) instructus & admissus Mandati fines Excedere potest?

Negatur. ζ.

Ratio 1. qvia fines Mandati diligenter custodiendi sunt. η. 2. qvia conditio

ditio Præpositionis unice servanda. θ. 3. qvia à Formâ Mandati recedi non debet. .

a. Qvâ voce usus est Ph. Lud. Authæus in aphorismis practicis litt. L. n. 13. p. 116.
C. Ch. Besold. de legatis eorumque jure c. 7. §. 5. p. 73. y. Amad. Eccolt. lib.
50. ff. Tit. 7. n. 6. p. 934. d. I. I. Wissenbach. ad ff. vol. I. disp. 32. th. 4. e.
I. G. Schottelius in der teutschen Haupt-Sp. lib. 2. c. 12. p. 492. z. Ch. Ph.
Richter in semicent. qv. miscell. 29. p. 107. n. L. 5. ff. Mandati. 9. l. II. §. 5.
ff. de Institor. act. . 1. 46. ff. Mandati. Nisi Mandato. Generalis liberæ Dis-
positionis clausula fuerit adjecta tunc Plenipotentiario in Principalis sui
commodum ulterius progredi licebit. A. Gail. lib. 1. de pac. Publ. c. 4. n.
30. Tutius tamen agere videtur, cum qvæ de novo emergunt negotia, novo
indigeant auxilio 1. i. pr. ff. de vent. inspiciens. ibique Godofrid. H. si ea
Principali ponderanda denunciaverit, & novum ejus consilium expectave-
rit G. Schönborn. Polit. lib. 3. c. 29. Q. Kubach. dec. 4. qv. 10.

Cridæ occurunt in §. 98.

§. 85.

Dand. Brieffe / in §. 116.

§. 86.

Dedicatoriæ epistolæ, tractantur à Chr. Chemnitio in coll. Epistol. c.
9. p. 152. seqq.

§. 87.

Demuthiges Bitt-Schreiben / exhibebit §. 275.

§. 88.

Dend. Zedel / mentionem hujus facturus est §. 211.

§. 89.

§. 90.

DIFFIDATORIÆ litteræ.

num Diffidatorias litteras (Faidas etiam Fehde und Unwillen / a. Ab-
sags-Feind- und Feinde-Brieffe β. Gallis Doffier dictas γ.) Scribentes
d. aut ad mandatum aliorum scienter Offerentes & Affigentes ε. æqvè pœ-
næ capitali ζ. sunt subjugandi ac Mittentes?

Affirmatur. η.

Ratio 1. qvia qvos Facinus par coinquinat & æqvat, eos similis Pœna
debet comitari. θ. 2. qvia Agentes & Consentientes pari pœna digni
sunt. .

a. Joh. Lim. J.P. Lib. 6. c. 4. & Lib. 9. c. 4. n. 28. f. B. Carpz. p. 4. C. 16. def. 1. in
Responso. J. Jac. Speidel. in Specul. voc. Absags-Brieff. Formulam habet
G. Ph. Harsdörffer in Secretarii Part. 2. Tit. 59. p. 41. y. Chr. Besold. the-
saur. voc. Fehde. d. Reces. Ratisbon: de Anno 1594. §. dergleichen und die-
weil 40. Petr. Heiggius p. 2. qv. 32 n. 10. & 55. e. B. Carpz. pr. crim. p. 1. q.
37. n. 48. & p. 4. const. 14. def. 5. ζ. constitutæ à Maximiliano I. in Comit.
VVormat. A. C. 1495. rubr. der Königliche Land-Friede s. darauff. & s. da ie-
mahls. repetitæ demum in Comit. Augustan. 1500. VVormat. 1521. Norimb.
1522. P. H. D. art. 129. n. à B. Carpz. c. I. θ. verba Leonis Imp. in c. 15. qv.
3. c. sanè 4. . c. qvia qvæsitum I. X. de offic. deleg. L. 1. §. 2. ff. de extraord.
crim. c. faciendis 3. distinct. 86. L. 2. & 6. ff. de L. Pomp. de Parricid. L.

un. C. de raptū virg. Nov. 134. c. 10. I. un. C. de famos. libell. L. 5. §. 6. C. ad L.
Jul. Maj. Qvod qvidem perqvam durum videtur, Lex tamen ita scripta est.
L. 12. §. 1. ff. qvi & à qvibus manumissi.

§. 91.

DILATORIÆ litteræ.

num Citatus, sed ex Justâ caussâ α. Non comparens per litteras tam
en termini dilationem petens (durch Abfündigung/Dilation-Schrei-
ben/ Abfündigungs-Schreiben/ β.) Contumaciæ pœnam evitat?
Affirmatur.

Ratio 1. qvia Injusta saltem causa à pœnâ Contumaciæ non liberat. γ.
2. qvia Contumax non est, qvi comparere impeditus non potuit δ.

α. has adducunt B. Carpz. P. I. C. 9. def. 9. n. 5. & I. G. Nicolai in Process. Part. I.
c. 34. n. 23. ε. Godof. Fibigii Process. Part. I. c. 2. memb. 2. p. 41. ibique
formula. γ. B. Carpz. d. l. n. 3. jam, qvia contrariorum contrariae sunt con-
seqventiæ, Justa omnino excusabit. δ. J. G. Nicolai d. l. n. 24. p. 258.

§. 92.

DIMISSORIÆ litteræ.

utrum DIMISSORIÆ Litteræ (Saxonibus Apostoli Boten/ α. nobis
Abschieds-Briefe / Bekünftniß-Briefe / Abschickungs-Schreiben/
schriftliche Kundschafften/ β dictæ) in Scriptis, an verò Oretenus γ.
sunt petendæ?

Illud Affirmatur. δ.

Ratio, qvia sic facilius Appellans Superiori Judici probare potest,
qvod Appellationis solennia rectè fuerint observatae.

α. Saxones enim parum litteris scribendis navarunt operæ. Matth. Berlich. p. 1.
Concl. 50. n. 114. β. vide Disp. de Apostolis (Jenæ Præf. Burch. Henr. Ti-
lemanno. D. 1670. habitam) Sect. I. n. 16. γ. uti vult Rotschiz in Processu
citatus à Berlichio I.c. n. 124. δ. Idem ibidem. ε. Chr. Phil. Richter Vel-
tat. Academ. 12. th. 3. n. 40.

§. 93. Diploma, sistet se in §. 226.

§. 94. DISCIPLINARES α Litteræ.

an Opifex non exhibito informationis Testimonio (den Lehr-Brief/)
nec edito artis suæ specimine (des Meister-Stücks) in collegium est
admittendus?

Negatur. β.

Ratio 1. qvia qvod quis didicisse non potest probare, non censetur di-
dicisse. γ. 2. qvia indignus est collegii Beneficio, qui qvod ejus est, præ-
stare non potest. δ.

α. H. Lincke D. in Disp. de litt. Natalitiis Jenæ 1674 habitâ, qvibus quis probat di-
sciplinam opificii à se legitimè peractam cap. 6. §. 4. ε. Ch. Ph. Richter
Decif. 80. n. 41. Jac. Bornitius de rer. sufficient. p. 73. γ. hoc enim Facti
est,

est, qvod nisi probetur non præsumitur I.I.C. de Probation. Et cum ideo qvis cooptetur in collegium, ut proximo arte suâ Gratificetur, aliosqve in ea Etudiat, præstabit utiqve (cum inter artifices magna sit differentia l. 31. ff. de Solution.) Peritiores saltem admittere, ut bonum publicum eò melius promoveatur. Nam qvod qvis ipse non Potest, alios Docere nequit. d. Arn. Reyer in thesaur. voc. Opifices.

DIVORTIONIS Litteræ.

§. 95.

cum Olim Maritus uxorem in adulterio deprehensam datis *Divortionis* & seu *Repudii* litteris (Scheide-Brieff B) justè repudiaverit γ. qværitur an idem in simili casu Uxori in maritum licuerit? Negatur.

Ratio 1. qvia hic Delicti diversitas ideoqve diversum Jus. 2. qvia adulterium Uxoris gravius delictum quam Mariti. ε. 3. qvia reverentia Marito ab uxore debita id non permittit. ζ. 4. qvia Duo cum faciunt *Idem*, non est *Idem*. η.

a. C. II. X. de Rescript. 6. Esaiæ c. 50. v. 1. Jerem. 12. v. 28. γ. Plutarch. in vita Romuli: qvi potestatem *Maritis* dedit uxores adulteras repudiandi, *Uxoribus* non item. I.I.C. de adult. l. 30. C. eod. Deut. 24. v. 1. Matth. 5. v. 31. & 19. v. 7. Marc. 10. v. 4. Luc. 16. v. 18. δ. arg. L. 32. ff. de Paet. ε. huic enim imerenti partum obtrudit Alendum, familiamque ejus indelebili aspergit Maculâ; qvæ omnia cessant in Marito: qvia partus Ventrem non Patrem seqvitur l. 7 C. de rei vindic. ut taceam aliâs majorem à Feminis reqviri pudicitiam quam à Viris Sig. Finckelth. Obs. 30. n. 47. ζ. l. 14. §. 1 ff. solut matrimon. l. un. §. 7. C. de Rei uxor. act. η. Joh. Giesberti Logic. tab. 45. n. 4. in fin. Hodiè verò, cum iniqve pudicitiam vir ab Uxore exigat, quam ipse non exhibet l. 13. §. 5. ff ad L. Jul. de adult. iisdem utuntur juribus l. 8. C. de Repud. qvia in Utroqve adulterium peræqve damnatur. c. christiana 23. c. 32. q. 5. nec Viro licet qvod Mulieri non licet. c. 4. cauf. 32. q. 4. c. 5. cauf. 29. q. 1 adde B. Carpz. lib. 2. Jurispr. Consistor. Tit. II. def. 189. n. 13.

DOTALES Litteræ.

§. 96.

utrum in mutuâ cojugum Successione pæcta *Dotalia* & (Henraths-Brieff B. Henraths Notul/ Ehestiftung γ.) attendenda veniant an, verò *Jus Commune*?

Illud Affirmatur. δ.

Ratio 1. qvia Pæcta dotalia præcisè sunt Seivanda. ε. 2. qvia his defici- entibus demum Statuta loci observantur. ζ.

α. G. Ad. Struv. Ex. 30. th. 16. C. G. Schulz Synops. Inst. I. I. tit. 10. K. p. 31. γ. B. Carpz. defin. consistor. I. I. t. II. def. 177. n. 4. δ. G. Schulz d. I. ε. t. t ff. de pæcta dotal. C. de pæcta convent. A. Gail. 2 obs. 78. n. 7 & obs. 80. n. 15. ζ. Joh. Schneidevv. ad Inst. de successione inter virum & uxorem n. 2. sqq.

Dürre-

§.97. Dürre-Brieße/ explicatas sistet §. 213.

§.98.

EDICTALES Litteræ.

num creditores per EDICTALES litteras (Publicum proclama, vulgo Cridæ dictæ. α. durch offenen Anschlags-Brieff/ Patent β. vel per campanam, tubam & vexilli erectionem γ) ad debitorum suorum liquidationem citati, si emanent, debito suo cadunt?

Affirmatur. δ.

Ratio, 1. qvia Damnum hoc suâ Culpâ sentiunt, ideoque sentire non videntur. ε. 2. qvia ita emanendo juri suo, quod omnino possunt c. tacitè Renunciasse presumuntur. 3. qvia Mora cuique sua nocere debet. η.

α. And. Gail. I. obs. 57 n. 7. C. J. Jac. Speidel. in Notat. voc. Anschlags-Brieff.

γ. Sebas. Almeri manuale juris. p. 62. δ. à Joach. Mynsing. 2. obs. 47. modò citatio Edictalis sub poenâ præclusi facta fuerit; nam alias clauso termino audiendos adhuc esse æqvitas jubet. ε. L. 203. ff. de R. J. L. 15. ff. si quis omissa caus. test. ζ. L. 51. C. de Episcop. & Cleric. L. 29. C. de Pact. Nov. 136. c. 1. η. L. 173. §. 2. ff. de R. J. c. mora 25. de R. J. in 6.

§.99. Ehe-Stiftung/ respicit ad §.96.

§.100. Eigen Brieff/ vide G. Ph. Harsdörffer Secretar. part. 3. Procœm. p. 73,

§.101. Eingeschobene Brieffe/ quæ Principibus subscriendas offeruntur, teste Mart. Zeilero im Hand. Buche/ Part. 2. p. 41.

§.102. Einladungs-Schreiben/ offert der Spathē/ in der Secretariat-Kunst Part. 3. p. 354. ibique formulam.

§.103. Eiserne Brieffe/ pertractantur in §. 212.

§.104. Electionis litteræ, quid sint docet Petr. Gregorius in Syntag. jur. Univers. lib. 17. c. 15. n. 9. ubi allegat. cap. 42. de Electione.

§.105. Empfehlungs-Schreiben/ reperitur apud G. Ph. Harsdörffern/ in Secret. part. 3. p. 153.

§.106. Encyclicæ litteræ, exhibebit supra §. 65.

§.107. Entschuldigungs-Schreiben/ videbis sub §. 117.

§.108. EPHESIÆ Litteræ.

num in bello Justo litteris Ephesii α se contra hostem præmunire licet?

Affirmaverim.

Ratio 1. qvia Strategematisbus in bello uti & Divina β. & Humanajum γ. permittunt. 2. qvia hostem Qvovqo modo fallere & supplantare licitum est. δ. 3. qvia ad Jusitiam, nihil interest Dolo an virtute quis vincat. ε.

ε. Has Carmina quædam obscura & à Cræso in rogo recitata sive Suidas refert.

Sic

Sic cum' Olympiæ Milesius qvidam & Ephesius certarent, Milesius luctari non potuit, propterea qvod alter juxta talum Ephesias litteras haberet, qvibus compertis & ademtis Ephesius concidit. Petr. Greg. Tholos. lib. 34. c. 10 n. 8. β. Josuæ 8, v. 2. 2. Sam. 5. v. 23. Judic. 7. v. 16. & 20. v. 29. γ. tum Gentium Joh. VVurms. ex. jur. Publ. 8. q. 26. tum Cibili. 1. 1. 6. 3. ff de do-
lo malo. δ. G. Schönborn lib. 4. Polit. c. 27. ubi Pro & Contra disputat.
Marc. Frid. VVendelin. Inst. Polit. lib. 2. c. 44. th 4. ε. Caus. 23. q. 2.c.
2. conf. Matth. Bernegg. qv. miscell. ad Tacit. 26. & qv. 200.

Erb-Brieffe/ habet G. Ph. Harsdörffer in Secret. P. 3. in Procœmio. p. 73. §. 109.

Erbrochene Brieffe/ explicatas habebis sub §. 252. §. 110.

Erforderungs-Brieff/ supra sub §. 68. §. 111.

Ergeb-Brieff/ has Paul. Matth. Wehner in Observ. Pract. sub E. nudè §. 112.
ponit, & ad Kellerum de offic. Juridico Polit. lib. 2. c. 10. pag. 360.
remittit.

Erinnerungs-Brieffe/ exponit §. 303. §. 113.

Ersuchungs-Brieffe/ ostendit supra §. 74. §. 114.

Ettichte Brieffe/ infra §. 125. §. 115.

Eucharisticæ epistolæ, has Chr. Chemnitins in Coll. Epist. cap. 2. p. 55. §. 116.
pertractat; Dand-Brieffe/Dand-Schreiben/ audiunt G. Ph. Hars-
dörffern/ in Secretar. passim, & Spahten in Secretar. arte Part. 3. p.
248. ibiqve formul.

EXCUSATORIÆ Litteræ. §. 117.

num reo legitimè citato, sed Absentiam per litteras (Entschuldigungs-
Schreiben/ α.) excusanti termini Dilatio & Prorogatio concedenda?
Affirmatur. β.

Ratio 1. qvia absens Nondum auditus non potest condemnari. γ. 2. qvia
Justam excusationem allegans audiendus est. δ. 3. qvia remedia Ju-
ris nemini deneganda. ε.

α. Spahtens Secretariat-Kunst Part. 3 p. 879. ibiqve formula. ζ. B. Carpz Pro-
cess. Tit. 8. Art. 4. n. 17. p. 256. γ. L. 5. ff. de Pœn. G. Ad. Struv. Ex. 49. th.
92. & 96. ubi Limitat. δ. L. 1 pr. ff. de Vacat. & excus. muner. L. 33. §. 2.
ff. de Procur. ε. c. indultum. 17. de R. J. in 6. L. 4. §. 5. ff. de re judic.

Executoriales litteræ Hülffs-Brieffe/ per has executionem à Superio- §. 118.
re Judice, sicut per Mutui compassus (§. 74.) litteras à Pari & Aequali,
demandari, testatur B. Carpz. Process. Tit. 25. art. 1. §. 3. n. 26. p.
795. adde A. Gail. I. obs. 113. n. 16. J. G. Nicolai Process. Part. 1. cap. II,
pag 76.

EXPECTATIVÆ α litteræ. §. 119.

nūm benè in Gallia prospectum, ut is qui beneficio veteri novum à

C

Rege

Rege superaddi desiderat, in Nominationum litteris pristini valorem & proventum exprimere atque docere teneatur? β .

Affirmatur.

Ratio 1. ne, qui seculi mos est, γ. Divitiis addantur Divitiae. 2. quia præstat Plures beneficiis sibi devincire, quam Paucos, 3. ne Cæteris e-gentibus Uni omnia conferantur.

α. ita in Indice operis mox allegandi vocat P. Gregorius: Sed in Textu audiunt Nominationum litteræ. Ilam vocem nostrates verterent Anwarts-Briefe. β. Si enim quis Beneficium ducentorum florenorum jam habeat, non potest denuò de camerâ aliud sollicitare: hinc ut pateat beneficiorum proventus illius in litteris mentio facienda est; alioquin novæ impetrations irritæ futuræ sunt atque nullæ. Petr. Gregor. Tholosan. synt. jur. univers. lib. 17 c. 6. n 46. 47. γ. dantur opes nulli nunc, nisi divitibus; inquit Poëta.

§. 120.

EXULTIONIS Litteræ.

cum injustè incarcерati sæpè non nisi præstito Juramento, datisqve Exultionis sive Securitatis litteris α. (Urpheds-Brief / Urpheds-Verschreibung β. Sicherungs-Brief γ) de non vindicando carcere relaxentur, quæritur numquid nihilominus injuriam à Domino incarcерante sibi illatam Vindicare possint?

Affirmatur.

Ratio 1. quia Absolutionem à juramento (& qvidni etiam à Literariâ promissione) ad effectum agendi petere potest, δ. 2. quia Juramentum (de Chirographo quoqve subsume) non debet esse vinculum Iniquitatis ε. 3. quia promissio in carcere facta non obligat. ζ.

α. And. Gail. 1. obs. 22. n. 1. β. Chr. Besold. de Ærar. publ. c. 5. n. 41. ubi non nisi Mero gaudentes imperio has exigere posse obligationes Iuratas tradit. γ. Mercatorum stylo dicitur Poliz. G. Ph. Harsdörffer in Secret. Part. 6. proœm. p. 419. δ. Th. Spreng. Inst. jur. publ. lib. I. cap. 18. Relaxationem, tamen illam præcedere debent Judicis Cameralis (à quā petitur) litteræ Informatoria, Information-Schreiben/Schreiben um Bericht und Information, quæ ad dominum territorii, qui supplicantem incarcerauerat, mittuntur, ut sic de facti qualitate ac circumstantiis certior reddatur judex Cameralis. Roding. in Pract. Camer. lib. 3. c. 19. ε. c. Quantò 18. X. & C. Contingit. I. de Jurejurand. in 6. c. 22. qv. 4. ζ. L. 22. ff. quod metus caus. gest.

§. 121. Faidæ, regredere ad §. 90.

§. 122. Falsche Briefe/ und Siegel/ exhibet mox citandus §. 125.

§. 123. FAMOSÆ Litteræ.

num crimen Verum in Famoſo libello (Pasqville a Schmach. Briefe/ β. Pas-

Paſſqvill-Schreiben / Schānd- und Famos-Schriften / γ. Schmachs
Schrift / Schmach. Gedicht / Famos-Libell δ.) alicui objiciens nihil-
ominus tenetur Pœnâ famosi libelli?

Affirmatur. ε.

Ratio 1. qvia convitii Veritas non excusat. ζ. cur? qvia in actione injuriarum non tam Veritas convitii, quam injuriandi Voluntas consideratur. η. 2. qvia defectus nostros detegi inhumanum atque injuriosum est. θ.

α. Hujus originem vide sis apud Nic. Henel. in Otio Uratislav. c.34. β. G. Ad. Struv. Ex 48. th.67. γ. B. Carpz. P.4.C.44. def. 1. δ. P.M. VVehn. in observ. voc. Paſſqvill. ε. Joach. Mynf. cent. 4. obs. 4. ζ. And. Gail. 2. obs. 99. ubi Regulam hanc egregiè Limitat. η. arg. L. 3.C.de offic. rect. provinc. & L. 6. C. de postulando. L.15.ff. ad L. Corn. de Sicar. θ. L. 2.C.qvand. & qvibus quart. pars.

Feind-Brief / adfuit in §. 90.

§.124.

FICTITIÆ Litteræ.

§.125.

an Pœna mendicorum α Adulterinis β utentium litteris (Falsche Brief und Siegel γ. Ertichte Briefe/δ.) ad Mortem usque extendi potest?

Affirmatur. e.

Ratio 1. qvia ipsis Furibus parum sunt meliores. ζ. 2. qvia eo ipso in Crimen Falsi incident, qvod quandoque Capitale existit. η.

α. qvales sunt die Brandt-Bettler/ qvi vel ad templorum deustorum restauracionem, vel nescio qvos non Naturæ defectus causati ad vitam otiosè transi- gendam ementitis litteris mendicando mundum pervagantur. ζ. B. Carpz. Pr. Crim. p.3. q.93. §.70. γ. qvæ ad mendacia coloranda à publicè affixis suffurantur Edictis, eoque glaucomate vel prudentissimos quandoque decipiunt. Exemplum vide apud. Joh. Philippi Inst. lib. 4. ecl. 89. n. 10. p. 1051. δ. Mart. Zeileri Handbuch Part. 2. p. 44. ε. Petr. Heig p. 2.q.27.n.20. Joh. Philipp. c.l.n.11. Bullæus in comm. ad Ord. Caroli V. ubi Nobilissæ, qvod Obligationes in aliorum præjudicium dolosè confecerat & sigilla falsa sculpsérat, capitis pœnam dictatam fuisse meminit. ζ. imò deteriores: cum Furum manus piceatas adhibitæ diligentia possim præcavere, Hi charitatis debitæ prætextu pecuniâ me emungant. η. L. 1. §.ult. ff. ad L. Corn. de Fals. Petri Theodorici criminalia c 8.aph.2. n. 45. p. 1109.

Fiduciales litteræ, recurrent ad §.84.

§.126.

Gliegender Brief/ occurrit in sacris litteris Sachariæ 5. v. 1. & 2. de qvi- §.127.
bus, cum non ad JCtorum, sed Theologorum sphæram spectent,
Theologi consulendi.

§. 128.

FOEDERIS Litteræ.

an Imperator insalutatis imperii Statibus Galliæ regem per Fœderis litteras (durch Bund-Brieffe/α) devincire sibi & unire possit? Negatur, scil. Hoc tempore quo Imperator & Status imperii arma Defensiva contra Gallum expediverunt.

Ratio, quia quod ad *Omnes* spectat, ab *Omnibus* approbari æquum est. β.
α. uti vocat J. G. Schottelii *Deutsche Haupt-Sprache* lib. 2. c. 12. §. 195. p. 492. β.
L. 47 ff. de re judicata. Theod. Reinking. de R.S. & E. lib. I. cl. 2. c. 2. n. 132.
P. 93.

- §. 129. Formatæ litteræ, s. Canonicae πεποπόμεναι, ab Episcopis ad Coëpiscopos cum notis π. v. α. π. i.e. Patris, Filii & S. Sancti datae. Joh. Micraelius in *Synt. histor. Ecclesiast.* l. 2. sect. 2. p. 460. Idem in *Lexic. Philosoph.* p. 688.
- §. 130. Formalis epistola, quid fuerit indicat J. C. Bulenger de Imperatore lib. 3. c. 12. p. 237.
- §. 131. Fracht-Brieffe/ cum earundem formulæ allegat G. Ph. Harsdörffers Secretar. part. 6. Tit. 8. 9. & 10. p. 427. & 428.
- §. 132. Freundschafts-Brief/ habetur supra in §. 28.
- §. 133. Frey-Brieffe/ confrontentur cum §. 239.
- §. 134. Fried-Brief/ s. Breve Pacis, citat Draco de Patric. p. 120. adde Petr. Gregor. Tholosan. Synt. jur. univers. lib. 17. c. 15. n. 14. & 15.
- §. 135. Furier Zettel/ respiciunt ad §. 202.
- §. 136. Fürsten-Brief/ adducitur à G. Ph. Harsdörffer/ Secretario part. 3. in proxim. p. 73.
- §. 137. Fürstliche Befehlig/ occurrit in §. 273.
- §. 138. Gamicæ litteræ, sedem habent in §. 220.
- §. 139. Geburths-Brieffe/ in §. 215.
- §. 140. Gedenk-Brieffe/ in §. 211.
- §. 141. Gedings-Brieffe/ videbis allegatas in Henr. Lindens D. Disput. von Geburths-Brieffen/ Jenæ 1674. habita cap. I. §. 4.
- §. 142. Gegen-Bekanntniß/ {
- §. 143. Gegen-Brief/ } pertractatae sunt in §. 74.
- §. 144. Geleits-Brief/ explicabit §. 258.
- §. 145. Gemein-Brief/ has allegat & satis dilucidè quid sint, explicat P. M. Wehnerus in Observ. sub Litt. G.
- §. 146. Gerichts-Brief/ has nudè J. G. Schottelius more suo adducit, sed non exponit in saepè citato opere. p. 492.

Getöd,

Getödtete Brieffe/ siset §. 213.	§. 147.
Gevatter-Brieffe. a.	§. 148.
an litteras qvibus qvis ad Patrinatus officium invitatur honestè Remittere & Christianum hoc officium deprecari potest?	
Negaverim. β.	
Ratio 1. qvia hoc Pietatis Christianæ opus est, qvod Amico denegare prohibemur. γ. 2. qvia vinculo Charitatis eò adstringimur, utpote qvæ Officiofa & benigna est. δ. 3. qvia qvod sibi qvisqve fieri vult idem faciat Aliis. ε.	
α. vocem hanc habet J. G. Simon in disput. de jure Patrinorum habitâ Jenæ 1671. m. Novemb. cap. 3. §. 15. Formulam verò G. Ph. Harsdörffers Secret. Part. 3. Tit. 45. p. 158. β. Casus ob qvos licet recusari possit enumerat. And. Pruckn. in Manual. Qq. Theolog. cent. 5. q. 60. p. 240 Ludov. Dunte Cas. consc. c. 14. de Baptismo qv. ult. II. p. 482. γ. Frid. Balduin lib. 2. Cas. conscient. c. 11. cas. II. p. 311. ubi qvinqve Rationes adducit & ad Objectiones respondet. δ. I. Corinth. 13. ε. Matth. 7. v. 12. Luc. 6. v. 31. vox Alexandri Severi. Ioh. Læti histor. sub period. Latinâ c. 16. Sect. I. p. 89.	
Gewalt-Brieffe/ reperiuntur apud G. P. Harsdörffer in Secretar. Part. §. 149.	
3. Proœm. p. 73.	
Gewehr-Brieffe/ apud Joh. Georgium Schottelium in der Deutschen Haupt-Sprache/ l. c. p. 492.	§. 150.
Glückwünschungs-Brieffe/ offeret §. 155.	§. 151.
Gnaden-Brieff/ exponetur in §. 226.	§. 152.
Gonts-Brieff/ præsentabit §. 175.	§. 153.
Gratiæ litteræ occurrit in §. 212. & §. 238.	§. 154.
Gratulatoriæ litteræ citantur & explicantur à Chr. Chemnitio in Col. Epist. c. 3. p. 67. quas der Spathe/ Glückwünschungs-Brieffe / vocat in arte Secretariatus Part. 3. p. 122.	§. 155.
Gränz-Brieffe/ monstrabit §. 277.	§. 156.
Gruß-Brieff/ allegatur à G. Ph. Harsdörffers Secretar. part. 2. Tit. 52. & 53. p. 38. 47. & 74. ibiqve formula.	§. 157.
Gunst-Brieff/ habetur in §. 235.	§. 158.
Gilt-Brieff/ allegat sine explicatione tamen Abr. Benedict. Kautner in der Stats-Kunst Part. I. cap. I. §. 4. p. 3.	§. 159.
Hafst-Brieffe/ qvid sint ostendet §. 272.	§. 160.
Hand-Brieff/ citatur à Schottelio in opere jam satis noto c. l. p. 492.	§. 161.
Handels-Brieff/ offeret se in §. 189.	§. 162.

- §. 163. **Haupt-Brief** / instrumentum Authenticum sive Originale, aliud est Scheda sive Imbreviatura, aliud Exemplum ab authentico desumtum ein vidimirter Aufzug / aliud Annotatio ein Memorial. consule Coll. Jur. Argent. l. 22. tit. 4. th. 3. p. 1.
- §. 164. **Heimliche Briefe** / jam dum explicuit §. 31.
- §. 165. **Heyraths-Brief** / oder Heyraths-Notul / §. 96.
- §. 166. **Herbst-Briefe** / Autumnales litteræ qvas in Ducatu potissimum Würtenbergico vigere testatur J. J. Speidelius in Notab. n. 96. p. 590. ibique quid sint explicando latius dedit.
- §. 167. **Hochzeit-Briefe** / conspici possunt in §. 220.
- §. 168. **Hoff-Brief** / ita aliquibus in locis instrumenta Emphiteutica nuncupari solere, so über Huben und Erblehen auffgericht werden, testis est Paul. Matth. Wehner in Obs. p. 291.
- §. 169. **Hortatoria litteræ**, occurunt ap. Ch. Chemnitium in Coll. Epistol. cap. 6. p. 107. seqq. Vermahnungs- und Bewegungs-Schreiben vocat der Spathe in der Secretariat-Kunst / P. 3. p. 706. ibique Formul.
- §. 170. **Hotterungs-Brief** / habet & exponit Chr. Lud. Dietherrus in addition. ad Chr. Besold. thesaur. pract. litt. M. n. 27. p. 624.
- §. 171. **Huld-Brief** / allegatorem habet Schottelium loco saepius citato pag. 492.
- §. 172. **Hülfss-Briefe** / adduxit supra positus §. 118.
- §. 173. **Imploratoria litteræ**, adductæ sunt supra §. 74.
- §. 174. **Incorporationis litteræ** quid sint vide Petr. Gregor. Tholos. Synt. Jur. univers. lib. 17. c. 15. n. 9.
- §. 175. **Indultum, Gonts-Brief** / datur quoties Princeps vel Status Imperii propter justum & Legitimum impedimentum tempore legali Feudi recognitionem petere nequit, ut interim illud Uhrlaus. Weise / possidere liceat ei donec impedimentum cesset. Theod. Reink. in R. S. & E. lib. 1. cl. 4. c. 16. n. 57. Nic. Mylerus de Principibus & Statibus Imp. Romano-Germ. Part. 3. c. 91. n. 17. p. 796.
- §. 176. **Information-Schreiben** / ut videoas revolve §. 120.
- §. 177. **Informatoria litteræ Bericht-Briefe** / J. G. Schottelius c. I. p. 492. Bericht-Schreiben vocat deß Spalten Secretariat-Kunst / P. 3. p. 520. ibique Formul.

INHIBITORIA Litteræ.

- §. 178. an creditor emortui debitoris Sepulturam, missis ad judicem litteris
Inhi-

Inhibitoris (Arrest. Brieffe/) eo usqve impedit potest, donec ipsi facta sit solutio?

Negatur.

Ratio 1. qvia Reipublicæ interest Mortuorum cadavera qvam citissimè sepeliri. 2. qvia Sepultura ne Hosti qvidem est invidenda. 3. qvia Arrestatio hæc legibus prohibetur. 4. & severissimè coercetur.

a. B. Carpz. p. 1 c. 30. def. 22. Qv. Kubach. cent. 2. Decur. 2. q. 2. 3. L. 43. ff. de Religios. & sumtib. funer. y. H. Grot. lib. 2. de I. B. & P. c. 19. §. 2. 3. L. 6. cum auth. seq. C. de sepulch. viol. ε. Pœnâ nimirum 50 aureorum omnimo- dâ debiti amissione, tertiae partis bonorum publicatione, infamiæqve notatione. Nov. 60. c. 1. Nov. 115. c. 5. qvam pœnæ acerbitudinem hodienum observari testis est Chr. Phil. Richter, decis. 77. n. 54. p. 132.

INNOCENTIÆ Litteræ.

§. 179.

in Gallia mos est, ut, qvi potuit prohibere homicidium sed tamen Non prohibuit, petere debeat litteras Innocentiæ a. qvaritur itaqve an per eas ab omni Culpa excusari possit?

Negatur.

Ratio 1. qvia is demum culpâ caret qvi prohibere Non poterat 2. qvia qvi alium non defendit cum potest, tam est in vitio, qvam qvi Parentes, Patriam aut Amicos deserit. 3. qvia qvi non vetat peccare cum possit, Jubet. 4. qvia qvi Patitur peccare peccantem, Vires subministrat audaciæ. ε.

a. teste Iul. Claro. lib. 5. qv. 87. apud Godofredum ad L. 4. ff. ad L. Aqviliam litt. B. c. 1. 50. ff. de R. I. L. 109. ff. eod. y. Cic. lib. 1. offic. 3. Senec. in Troade. c. quantæ. 47. X. de Sent. excommun. ε. Arnob. lib. 4. ad gentes.

Innungs-Brieffe.

§. 180.

num collegia & opificum in Statutis suis (Articels. Zunfft. oder Innungs-Brieffe/β.) Balneatorum, Barbitonorum, Carnificum, Hodos castrantium, Lictorum, Molitorum, Opilionum, Publicanorum, Textorum, Tibicinum, Tubicinum filios ab opificiis arcere possunt?

Negatur.

Ratio 1. qvia eatenus sunt Statuta & consuetudines irrationabiles. 2. qvia Privatorum pactis juri Publico δ. non debet derogari. ε.

a. Qvæ ob seditionis & conspirationis suspicionem *Regulariter* prohibita sunt atqve illicita, t. t. ff. de Coll. & corpor. nisi *specialiter* à Principe fuerint concessa. L. 1. & 3. pr. d. t. c. Ioh. Strauch. in disput. de jure Collegior. Opificum habitâ Ienæ 1669. m. August. th. 137. I. V. Bechman de jure Tribuum disput. habitâ Ienæ 1669. m. Iulii th. 9. y. ideoqve invalidæ, G. Ad. Struv. Ex. 2 th. 20. Plures hujus farinæ collectas vide apud I. lac. VVissenbach.

baeh. disput. Inst. 57. de different. Theor. & Prax. th. 4. d. qvod extat. in
Recessu Imperii. August. A. C. 1548. In Reformat. guter Policey. sub rubr.
von Handwerks-Söhnen. B. Carpz. lib. 6. Respon. 99. n. 3. e. L. 38. ff. e
Pactis. L. 20. ff. de relig. & sumt. fun. L. I. §. 9. ff. de Magistratib. conve-
niend.

§. 181.

INSTRUCTIONIS & Litteræ.

cum Nuncius *Credentia* litteris non exhibitis ad dicendum (zur Au-
dienz) non admittatur, qværitur an idem juris sit si *Commonitorium* β.
(das Instruction-Schreiben) non exhibuerit?

Negatur γ.

Ratio, qvia hæ non *Legitimationis* sed *Informationis* d. ergò Legato dari
solent.

α. VVolfg. Heider. System. Polit. c. 2. p. 483. β. Idem ibidem. γ. Hein. von Hach-
ten de Nuncio c. 9. th. 50 n. 15. & 16. citatus à Chr. Besoldo. δ. continent e-
nim Rei *Expediende* summam, modum, ordinem, aliasqve circumstan-
tias, ut de qvibus Agendum, vel Non, eò melius in promptu sit.

§. 182.

INVESTITURÆ & Litteræ.

an Investituræ litteræ (der Lehns-Brieff/β. Investitur-Brieff) in Con-
troversiis inter dominum & vasallum subortis vicem Judicis fun-
gantur?

Affirmatur. γ.

Ratio 1. qvia in materia Feudali ante omnia Investituræ tenor inspici-
endus est. δ. 2. qvia semper id, qvod inter contrahentes Actum est, se-
qvimur. ε. 3. qvia Pacta qvacunqve super re confecta imprimis obser-
vanda & attendenda sunt. ζ.

α. G. Ad. Struv. Syntag. Feud. cap. 8. aph. 8. n. 1. p. 278. β. Ordinat. Politic. de Ann.
1612. Tit. Instituti Sachen n. 3. γ. And. Gail. 2. obs. 50 n. 15. δ. Ioach. Myns.
cent. 5. obs. 66. n. 1. add. Ioh. Schneidevv. in Epitome Feud. Part. 4. n. 30.
ε. L. 34. ff. de R. I. ζ. L. 1. §. 6. ff. depositi.

§. 183. Jocosæ litteræ, allegantur à Ph. Horstio in *Epistolographiâ* lib. 2.
sect. 2. part. 3. c. 1. p. 526. & 624. Spahten/ dicuntur Scherz. Schrei-
ben/ in der Secretariat-Kunst/ Part. 3. p. 520. ibiqve formul.

§. 184. Jungfer-Brieffe/ exhibuit supra §. 16.

§. 185. Justitiæ litteræ, adductæ & expositæ sunt in §. 29.

§. 186. Käyserliche Befehlig/ videbis sub §. 272.

§. 187. Käyserlicher Brieff/ explicatur in §. 226.

§. 188. Kampff-Briefe/ habentur expositæ sub §. 244.

§. 189. Rauff-Brieffe, &
num à contractu Conventionis instrumento (Handels-Brieff/ β.
Rauff-

Kauff-Recess, γ) jam confirmato, una pars altera dissentiente recedere potest.?

Negatur.γ.

Ratio i. qvia qvod antea erat *Voluntatis*, jam factum est *Necessitatis*. ε.
qvia unumqvodque eo modo *Dissolvitur* quo fuit *Colligatum* ζ.

α. B. Carpz. P. I. C. 17. def. 28. n. 6. p. 167. β. G. P. Harsdörffers Secretar. Part. 6.
tit. 20. p. 432. γ. Ioh. Pommeresch. ad pr. Inst. de emt. vendit. p. 547. δ. G. Ad
Struv. Ex. 23 th. 83. L. 5. C. de Oblig & Act. ε. L. 17. §. 3. Act. commodat. arg. c.
qvidam 12. X. de Renunciat. Aug. Barbosa lib. 19. c. 41. ax. 21. ξ. L. 35. ff. de R. I.
sed v. c. ad eintionem venditionem non *Unius* partis consensus reqviritur,
sed *Utriusq*. idem autem in *Diffensu* obtinet. §. ult. I. qvib. mod. toll. obl.

Kriegs-Articels-Brieffe/adducit Petrus Pappius in Corpore Juris Mi- §. 190.
litaris p. 327. Gerhardi Feldmanni Decas Responsorum Juris ad
rem militarem respons. 3. p. 72.

Exodus-Brieff/ respicit §. 68.

§. 191.

§. 192.

Lass- oder Loß-Brieffe. α.

num homines Proprii, Leibeigene oder Lassen/ γ. Libertatem & Manu-
missionem γ. oblatu testimonio (Paß-Brieff / Paß / Paß-Bort / δ.
instrumento manumissionis Italis Affrancamenta dicto, nostratibus
ein ehrlicher Abschied/ alibi Mannrechts-Brieff/ ε.) non docentes, Ci-
vitate donandi?

Negatur. ζ.

Ratio est, ne civitas malis & Servilibus impleatur hominibus. η.

α. Joh. Philippi Inst. lib. 1. ecl. 39. n. 8. p. 131. β. Lazzi seu coloni unde dicti docet
Theod. Reinking. de R. S. & E. lib. 1. cl. 4. c. 14. n. 33. γ. Liberis enim jura
Civitatis saltem patent non Servis, per Rationes in L. 32. ff. de R. I. & ab
And. Gail. de Arrest. imper. c. 8. n. 19. allegatas. δ. militibus imprimis dari
solent in honestæ Dimissionis testimonium: dantur & aliis ad indicandam
Immunitatem à pœnâ commissi. ε. P. M. VVehner in observ. litt. M. Ioh.
Philippi cit. loco. ζ. Lehmann in der Speirschen Chronic. p. 2. c. 20. p. 101.
S. Ferner ist. η. Lindenspür ad Ius VVürtemb. Tit. vom Bürgerrecht n. 3. à
qvibus potius purganda est L. 3 ff. de offic. Präsid.

Laureatae litteræ, qvas Siegs-Brieffe / vocat. J. G. Schottel. in der §. 193.
Deutschen Haupt-Sprache/ lib. 2. c. 12. n. 195. p. 493. Quid fuerint
indicat Joh. Laurentius in Polymathia lib. 5. p. 396. col. 1. Joh. Cal-
vinus in Lexico litt. L. p. 539.

Leg-Brieff/ per hanc voculam videtur intelligi die Abschrift des Ur- §. 194.
thels. Chr. Lud. Dietherrus in addition. ad Chr. Besoldum (in the-
saur. pract. pag. 525.) dicentem: die Leg-Brieffe werden allen Inter-
essenten gegeben.

D

Lehns.

- §.195. *Lehrs-Brieff* / ad fuit supra in §. 182.
 §.196. *Lehr-Brieff* itidem in §. 94.
 §.197. *Lehr-Schreiben* / occurret infra §. 302.
 §.198. *Leib-Gedings-Briesse* / adducit qvoad taxam illarum Ordin. Provinc. de Ann. 1652. rubr. Welcher Gestalt die Taxa. p. 38.

§.199.

LITTERÆ.

num litteras (einen Brieff/ Missiv, & Send-Brieff/ β.) acceptans teneatur offerenti ad Honorarium, (ein Trink-Geld.)?

Negaverim de Jure.

Ratio, qvia quasi officium Amicitiae, qvod gratis utiq; præstandum. γ.

α Chr. Besold. in Thes. voc. Brieff. 6. Matth. Martini Lexicon Philosoph. p.10.

γ L.1. §.4 ff. Mandati. §.13. Inst. eod. Eoqve ipso distingvendum putavet rim inter personam-perferentem: si est *Amica* (qvod vulgo indicatur his verbis: per Amicum, par Amy, durch einen Freund den Gott begleite!) tunc in signum gratitudinis licet Acciperetur (non Peteretur) honorarium. arg. L. 1. §.5 ff. de Extraord. cognition; si autem est *Mercenaria manus*, tunc certe non Honorarium sed Merces debebitur; si jamdum transfrēndi labor redemptus fuerit (wenn der Brieff schon franciret worden), qvo casu Bis idem exigere non liceret. L.57 ff. de R.I.

§.200. *Lob-Brieff* / *Lob-Schreiben* / habuimus supra §. 70.

§. 201.

LOCATORIÆ Litteræ.

an fuga famuli, qvi Magistro alicui locatus est, Locationis litteras (das Andungs-Schreiben/α) ita infirmat, ut rediens de Novo integrum tempus ordiri, an vero tantum neglecti temporis spatium completere tenetur?

Affirmatur. β.

Ratio 1. qvia ita Revertendo moram purgavit. γ. 2. qvia brevi Reversus non videtur abfuisse. δ.

α. I. G. Schottelius in der teutschen Haupt-Sprache lib.2.c.12. §. 195. p. 492. β. Ioh. Rudinger cent. 1. obs. 46. p.76. ubi insimul Consuetudinem (si quæ forte esset) seqvendam svadet, juxta tradita Dd. ad L.9. ff. de Iust. & Iur. γ L. 4. §.fin. L. 14. §. 1. L. 39. §. 3. ff. de statu liberor. L.38. §.ult.3. ff. de liberali caus δ. arg. L.48 ff. de R.I.

§.202. *Lustratoriae Schedulæ, Muster- oder Jurier-Zettel* / videri possunt apud And. Knichen de Pacio investituræ. P.2. c.2. n. 19. confer Joh. Wurmseri jur. publ. Ex. 4. q.8. p. 155. ubi dicit: daß ein Legat einen Musters Zettel seinen Gefährten und Diener übergebe.

§.203. *Mannrechts-Brieff* / præcessit in §. 192.

§.204.

MARCAE litteræ.

an (qvas Consuetudo & jam introduxit) litteras Marcae β. s. Repræfalias

lias (Verpfändungs-Briefe) ut alter pro alterius teneatur debito in
res studiosi alicubi degentis æqvè possunt decerni? Negatur. γ.
Ratio, qvia singulare privilegio muniti & exenti sunt. δ.

α. Naturali enim æqvitati contrariæ c. un. et si Pignorat. de injur. in 6 ideoqve
prohibitæ sunt. L. un. C. ut nullus ex Vicaneis pro alien. l. 4. C. de Execu-
tor. Nov. 52. c. I. β. H. Grotius lib. 3 de I. B. & P. c. 2 §. 4. ubi notat Gallis
ita vocari: Saxonibus & Anglis verò VVithernamum jus. γ. G. Ad Struv.
in tr. de Vindict. Priv. c. 12. n. 6. H. Grotius cit. loc. § 7. δ. auth. Habita. C.
ne Filius pro Patre. Petr. Rebiffus privileg. Scholar 150. & 78.

Manestät-Brief adducit & exponit Chr. Bebold. in thesaur. Pract. litt. §. 205.

M. p. 614. adde Paul. Matth. Wehnerum in observat litt. M. ubi etiam
qvid sint deducit.

Manumissionis instrumentum, repeate ex §. 192.

§. 206.

Meld-Brief prodibit in §. 243.

§. 207.

Missiv, exhibuit supra citatus §. 199.

§. 208.

MISERABILIA α. litteræ.

§. 209.

num Incendium fortè passis β. magistratus Testimonium accepti da-
mni (einen Bund-Brief / γ. Bettel-Brief / δ.) ut ad ædium restaura-
tionem stipem colligant, concedere potest?

Affirmatur.

Ratio: qvia reipublicæ interest ne Ruinis deformetur publicus urbis
aspeetus. ε. 2. ne, si ita depauperati non sublevantur, Onera publica,
s. civilia ζ in Alios procidant η. 3. qvia Necessitatibus hominum est
succurrendum. θ.

α. ita vocare licebit exemplo JCtorum qui depositum qvoddam vocant Misera-
bile. arg. L. I §. 2. 3. 4 ff. depositi. Ioach Schnobel disp. 10. th 22. β. non
suā culpā negligentia aut ignavia: ita enim Ipsis nocere debet calamitas,
non aliis L. 65. ff. de Eviēt L. 78. §. 2. ff. de Legat. 2. γ. hāc voce utitur Sam.
Stryk D. in disput. de Sacculariis & Directariis Francofurti habitâ cap. 3.
n. 36. p. 54. δ. Joh. Philippi lib. 4. Inst. ecl. 89 n. 10. ε. L. 2 C. de ædific. privat.
arg. L. 1. §. 12 ff. de inspiciend. vent. ζ. v. g. Steuer / Schöß / Rantzen-
Geld / Wachgeld / Einqvartirung &c. η. vide qvæ aliâ occasione docet joh.
Philippi lib. I. Inst. ecl. 15. n. 5. θ. L. 45. §. 4. ff. de Excusation.

Misch-Schreiben / admiscuit der Spathe in der Secretariat-Kunst § 210.
Part. 3. p. 1083. ubi ejusdem formulam adducit.

MONITORIÆ α. litteræ.

§. 211.

si processus ad publicationem usqve sententiæ finitus est, Actor autem
ad hanc audiendam legitimè (durch einen Gedenc-Brief Gedenc-
Bettel β.) non citatus & ita absens fuerit, qværitur an nihilominus Pu-
blicatio procedat?

D 2

Ne-

Negatur.

Ratio 1. qvia partibus Non præsentibus Nec citatis nihil firmiter trahi potest nec ferri sententia. γ. 2. qvia contra Absentem non citum non potest procedi. δ. 3. qvia Ordo iudiciorum non turbandus.

ε. B. Capz. Process. judic. Tit. 9.art.3.n.57. p. 22. & I. G. Nicolai Process. Part. 1. n. 73.p.21. β. G. P. Harsdörffer in Secretar. Part 3. in Proœm. p.73. confer. God. Fibigii Process. cap. 2. membr. 3. p.32. ubi habet Formulam. dicitur etiam Dend-Zedel / cuius mentio fit Malach. 3. v.16. Stylo nostro Tage-Zettel / Zugegenden vocatur, quo actor ad audiendam sententiam citari solet. I. G. Nicolai Process. Part.1. cap.3. n. 75. p.39. γ. I. Menoch. Pract. judic. p.3.c.9.n.1. δ. Joach. Mynsing cent.6. obs. 6.p. 427.

§. 212.

MORATORIÆ Litteræ.

an MORATORIÆ Litteræ (Annales, Gratiæ, Salviconductus, Respirationis, Gall. Lettres de resprit α. Securitatis, Anstands-Brieffe/ Eiserne Brieffe/ Qvinquenell β.) etiam illis Mercatoribus, qui non Casu, sed Luxu γ. facultatibus lapsi sunt, à Principe sunt indulgenda? Negatur. δ.

Ratio 1. qvia cessante Causa privilegii, cessat ipsum Privilegium ε. 2. qvia Princeps privilegia in aliorum præjudicium emersura (nisi urgens id svadeat ratio) concedere non potest. ζ. 3. qvia beneficia Juris nemini sunt auferenda. η.

ε. nonnunquam etiam simpliciter Respit, vel cum adjuncto temporis Respi de, cinqvans. Joh. Limn. de jur. Publ. I.4.c.8. n. 322. dicuntur etiam Litteræ Dilatoriæ, Induciales, Status, vide sis Ernest. Frid Schrötern D. in disput. de Qvinquennalibus Jenæ 1667. m. Januar. habitâ memb. prioris Sect. 2. C. P.M. Wehn. Obs. litt. A. γ. his flavum potius pileum (einen gelben Hut) quam moratorium Illustriss. Saxo concedi voluit Resol. Grav. Prov. A. C. 1661. Tit. von Justitiæ-Sachsen §. 78. δ. Joh. Theod. Sprenger Inst. Iur. Publ. lib. I.c. 18.p.85. ε. c. 60. X. de Appellat. c. 26. X. de Jurejur. ζ. arg. 1. 2. §. 10. ff. ne quid in loc. publ. & Joach Mynsing. cent. 6. obs. 6.p.427. Q. Kubach. Decur. 3. q. 5. p. m. 81. & decur. 5. q. 6. p.117. η. §. 2. Inst. de His qui sui. c. 17. de R.I. in 6. quod hic utique fieret, cum privilegium Moratorium sufflaminet creditores quo minus convenire possint debitores suos.

§. 213.

MORTIFICATÆ α Litteræ.

an litteræ per solutionem & satisfactionem Extinctæ β. (Getödtete-Brieffe/ Dürre-Brieffe/ γ) à debitore autem nondum repetitæ Reviviscere & solutionem Reiterare possunt?

Negatur.

Ratio 1. qvia bona Fides non patitur ut idem Bis exigatur. δ. 2. qvia sublatâ caussâ (obligatione) tollitur Effectus (Actio) ε. 3. qvia opposita

ta

tā Numeratæ pecunia & factæ solutionis exceptione, possunt elidi. **§.**

a. Utar hoc vocabulo, cuius auctoritatem defendet Joh. Laurentius in amalthea Onomastica. p. 427. col. 2. c. L. 9. § 3. ff. de Pignor. act. 1. 18. ff. de solution. & liberation. y. I. O. Tabor. in racemat. Criminal. p. 202. pr. d. L. 57. ff. de R. I. s. c. cum cessante. 60. X. de Appellat. c. & si Christus 26. X. de Jurejur. **§.** uti colligo ex VV. Ludvv. Ex. 12. th. 9. E.

Muster-Zettel/ continetur. **§. 202.**

NATALITIÆ & litteræ.

§. 214.

num à famulo, qvi opificium addiscere gestit, rectè reqviritur ut per **§. 215.**

Nativitatis litteras (Geburths-Brieße) Legitimos Natales β. probet?

Affirmatur. y.

Ratio 1. qvia à Consuetudine in praxi receptâ & in Camerâ approbatâ non facile recedendum. d. 2. qvia qvi illegitimos informant, peccant in Statuta collegii, adeoqve eorum beneficiis se indignos reddunt. s. ne qvos seimel Approbaverint postmodum si receptionem in collegium petant, Reprobare probibeantur. **§.**

a. de his vide integrum disputat. Præsid. Henr. Lindens, Jenæ 1674. habitam.

β. se ex Legitimis parentibus Legitimoqve thoro natum esse, daß Er echt und recht erziehlet sey. Chr. Besold. thesaur. voc. Geburths-Zeit. y. Rutg. Ruland. de Commiss. Part. 1 lib. 4. c. 65. E. B. Carpz. P. 2. C. 6. defin. 15. & Part. 2. decis. 162. n. 1. d. VV. Ludvv. Ex 6. th. 10. E. s. arg L. 22. §. 12. C. de jur. deliberand. l. 37 in fin. ff. de Minor. l. 39. ff. soluto matrim. **§.** arg. L. 9. ff. de Negot. gest.

NATURALITATIS & Litteræ.

an in Galliâ Peregrini, si Naturalitatis β litteris à Rege nondum impe- **§. 216.**
trarunt (wenn sie noch nicht Naturalisiret sind) rectè à Beneficiorum & Successionum jure excluduntur? Affirmatur.

Ratio 1. qvia qvi Cives non sunt, civium etiam privilegiorum incapaces sunt. y. 2. qvia æqvum, ut Cives ferentes Onera civilia præ aliis percipient Commoda. d.

a. hisce non donatus Alienigena incapax est beneficiorum ex privilegio regni Gallici & impetrata ab eo possunt ab incolis revocari. Petr. Rebuff. tr. de Pacificis Possessoribus n. 217. vocari etiam solere litteras *Affiliationis* in regno testis est Petr. Greg. Tholos. in Synt. univers. jur. lib. 17. c. 6. n. 41. p. 321. c. hisce destitutos ab omni successione excludit fiscus regius, qvia si moriuntur in regno ipsorum etiam bonorum Heres est fiscus exclusis legitimis heredibus alibi degentibus. Fr. Connan. lib. 9. c. 4. n. 7 p. 972. ubi vocat *jus Albanati*. y. G. Ad. Struv. Ex. 50. th. 53. d. c. 55. de R. I. in 6. L. 7. pr. ff. de jur. dotium.

NOBILITATIS Litteræ.

§. 217.

an Nobilitatem sola etiam Codicillorum (der Adels-Brief / Bestal-

D 3

lungs.

Sunge-Begnabigungs-Brieff/a.) productio probat?

Affirmatur.

Ratio, qvia Scripturæ & Veritatis β. & Solennitatis γ. Testes præsumuntur. δ.

α. I. Iac Speid. in speculo p. 165. s. i. e. rem ad cuius probationem producuntur Reberà esse §. II Inst. de Inutilib. stipul.γ. scil rem legitimo debitoq; Modo esse peractam. L. 30 L. 134. §. 2 ff de V. O. L. 1. C de contrah. & comm. stipul. δ. nisi contrariā (per Testes) probatione elidantur. L. 18. C. de Probat.

§. 218. Notification oder Benachrichtigungs-Schreiben / has citat & formulis illustrat des Spahnen Secretariat-Kunst Part. 3. p. 56.

§. 219. Notb-Brieff/ more suo tantummodo adducit Joh. Georg. Schottel. in opere jam satis allegato pag. 492.

§. 220. NUPTIALES α. litteræ.

num qvi Præcoci venere natus arguitur (daß er ein Frühling sei) omnibus aliis deficientibus probationibus Legitimos natales per Nuptiales parentum litteras (mit den Hochzeit-Briefen) probare potest? Affirmarem Regulariter.

Ratio, qvia in iis Tempus matrimonii jamjam ineundi indicatur, ut inde computationis qualemque fundamentum capi queat.

α. Vel Gamicæ litteræ. Qvemadmodum Fr Pomey in indiculo universali format Diem nuptialem ημέραν γαμικήν & Donum nuptiale, Δῶρον γαμικόν. ε. qvarum Formulam G. Ph. Harsdörffer in Secretario Part. 3. Tit. 34. p. 156. exhibet.

§. 221. Offne Patente, intimabit infra §. 272.

ONOMASTICÆ Litteræ.

aris cuius ferias Onomasticas vel litteris Anbinde-Briefe/a.) vel munieribus amicus honoravit (angebundē) ea retaliare tenetur, ita ut cestans invitus ad remunerationem (daß er sich löse β.) cogi & conveniri possit? Negatur.

Ratio 1. qvia ubi nulla Obligatio, ibi nulla Actio γ. 2. qvia sufficit, grato Animo beneficium agnovisse. δ. 3 qvia hæc honoris exhibitio Amicitiae species est, ideoque Gratis præstanta. ε. 4. qvia Benefacere nemō invitus cogitur. ζ.

α. Formulam hujus exhibet G. Ph. Harsdörffer in Secretario Part. 5. tit. 21. p. 381. ε. secundum illud Germanorum dicterium: Gucke Herüber / gucke Hinüber. γ. Obligatus quidem est Naturaliter ad ær riðωρα; verum cum jus Civile huic obligationi non adfistat, inefficax est, adeo ut J. Jac. VVissenbachio disp. ff. 1. th. 24. saltem Philosophica quædam Honestas audiat, non Necessitas. VV. Ludvy. ex. II. th. 1. B. δ. G. Ad. Struv. Ex. 6, th. II. ε. L. 1. §. 4. ff.

4. ff. Mandati. Cic. lib. I. de Naturâ Deorum circa fin. ubi dicit: Homi-
num charitas & Amicitia Gratuita est. 2. arg. L. 20. C. de negot. gest.

Oppignorata litteræ Versæzte Brieffe adducit B. Carpz. Process. Tit. §. 223.

I. art. 3. §. 2. n. 18. p. 19. ex Ordin. Provinc. sub rubr. Versæzte Brieff
und Siegel.

Osculatæ epistolæ, scil. si ab Amicis venerant, vide J. Cæs. Bulenger. de §. 224.
Imperatore Rom. lib. 3. c. 15. p. 247. litt. D.

Pacht-Brieffe leguntur in B. Carpz. Decis. 109. Part. 2. n. 28. p. 248. §. 225.
PALATINA Privilegia. α. §. 226.

an Comes Palatinus (vi suæ Comitivæ β. dicitur etiam Kaiserliches Di-
ploma, Comitiv, Kaiserlicher Brieff γ. Gnaben-Brieff δ.) Proprios.
etiam liberos legitimare potest? Negatur. ζ.

Ratio 1. qvia hoc vergeret in Legitimorum Præjudicium η. 2. qvia Pri-
vilegia sine Præjudicio & diminutione juris tertii intelligenda sunt. θ.

α. ita vocari testatur Georg. Mundius à Rodach. de Comitib. Palatin. cap. 3. n. 57. p.
52. β. Joh. Philippi Uff. Pract. lib. I. ecl. 3. & ecl. 77. n. 2. γ. G. Mund. cit. loco. p.
80. δ. Idem ibidem p. 61. & 152. ε. Alienos enim quin possint nulla est dubi-
tatio, ne alias privilegium nullius sit usus. ζ. cum VV. Ludvv. ex. 2. th. 12.
H. contra Amad. Eccold. ad ff. lib. I. tit. 6. n. 23. si nimis ipfis specialiter in
diplomate non est concessum. Bald. ad L. cum filius fam. ff. de testam. mi-
lit. η. utpote quibus Invitis coheres agnasceretur contra §. 7. Inst. de Adop-
tion. L. 10. & 11. ff. eodem. Aliud dicendum fortè si ipsi consenserint, quo-
rum etiam consensus omnino reqvirendus, utpote in actu ipfis præjudicia-
li arg. L. 6. & 11. ff. de Adoption. VV. Ludvv. Ex. 2. th. 7. C. θ. And. Gail. 2.
obsv. 142 n. 10.

Panis-Brieffe qvid sint docebit §. 238. §. 227.

Papales litteræ, ein Papstliches Breve, allegat Georg. Marsmann. D. §. 228.
in tr. Mathematico-Juridico lib. 2. cap. 3. n. 12. p. 68. ubi etiam vo-
cis Breve, Brieff originem evolvit.

Pareatis litteræ, occurrit sub §. 303. §. 229.

Participant-Brieff explicatur à P. M. Wehnero in obs. litt. P. ubi di- §. 230.
cit in judiciis Ecclesiasticis vocari die Verbiet. Brieffe der Gemein-
schafft tempore interdicti Ecclesiastici, wenn das geistlich Geboh
oder Interdict, Verfund Christliche Begräbniss / Gemeinschafft &c.
interdicit. In Reformatione des Gerichts der Dechanten Bamberg.
Episcopi Georgii de Anno 1428. art. 33. & 41. Participant-Brieff/
explicatur ein Brieff der Beschwerbung des Bannes / & ibidem Re-
laxatio vocatur ein Absolution Participant, oder Aggravation.

Pasport/Pas-Brieffe adfuere supra in §. 192. §. 231.
Pas-

§. 232. Paßqwill/ etiam supra in §. 123.

§. 233. Patent, publicabatur quasi supra in §. 98.

§. 234. PERMISSIONIS litteræ.

nū Vasallus non petitis à Domino litteris Concessionis, (Gunst-Brief/ Will-Brief/ &) pro lubitu de Feudo Disponere illudq; Alienare potest? Negatur. β.

Ratio, i. qvia suæ rei saltem quis Dominus est atque Arbiter. γ. 2. qvia alienatio est effectus Pleni-Dominii. δ. 3. qvia quod Nostrum est sine facto nostro ad Alios transferri nequit. ε. 4. qvia Domino invito Va- fallus alias obtrudi non potest. ζ.

α. Joh. Georg. Schottel. in opere jam satis cognito lib. 2. c. 12. p. 492. voc. Brieff. add. Ch. Besold. thesaur. n. 64. litt. M. p. 642. β. VV. Ludvv. Synops. jur. feud. c. 17. p. 346. ubi tripliciter id limitat. γ. L. 21. C. Mand. L. 9. C. de cœlicol. δ. VV. Ludvv. ex. 6. th. 12. A. ε. L. II. ff. de R. I. ζ. c. si duo. 2. Feud. 12. VV. Ludvv. Synops. jur. feud. c. 1.

§. 235. Pfand-Brieff/ videri poterit sub. §. 271.

§. 236. Præceptoriae litteræ, resident in §. 303.

§. 237. Præsentation-Schrifft/ explicat jam §. seqvens.

§. 238. Primariarum PRECUM α. litteræ.

cum Imperator per litteras Gratiæ (Begnadigungs-Brieff / Panies-Brieff / Vor und Præsentation-Schrifft um Lagen. Pfrunde β.) jus ha- beat ad beneficium Ecclesiasticum *vacans* γ. successorem præsentandi. qværitur an non uno Plures præsentare possit? Negatur.

Ratio i. qvia ultra Unum beneficium singulæ Ecclesiæ onerari neque- unt. δ. 2. qvia alias Dupli onere nemo est prægravandus.

α. Ita Civiliter vocantur Preces imperatoris. Iac. Thomas tab. 6 Iur. publ. n. 2. cum Principum Preces potius sint Imperia. C. Ern. Fridr. Schröter. de Iur. Prim. prec. disputatio habita Ienæ 1669. & P.M. VVehner Obs. voc. Panies-Brieff. γ. vel Vacaturum, ad quod Azorius in Inst. Moral. Ius hoc tan- tum restringit; sed malè: cum non solùm Vacaturorum beneficiorum sed & Vacantium in precibus hisce habeatur ratio, id quod diploma VVences- lai Ruperto Palatino Anno 1388. concessum & à Goldasto tom. 1. Const. imp. p. 375. citatum satis evincit. δ. verba Caroli IV. apud Goldast. cit. l. p. 343. ε. L. 4. §. 2. ff. ad L. Rhodiam.

§. 239. PRIVILEGIORUM Litteræ.

an Privilegiorum litteras (Frei-Brieffe α.) igne Deperditas princeps Renovare iterumque confirmare tenet?

Affirmaret Ferdinandus I. Imperator. β.

Ratio, qvia pereuntibus Litteris perennare debet Fides & Candor in- pectore principis. α. I.

a. I. I. Speideli specul. p. 360. & Ad. Keller de officio juridici politico. c. nam
cum A.C. 1546. Status regni Bohemiæ omnia sua Privilegia igne consum-
pta dolorent & subdubitarent an Ferdinandus I. Imp. eadem renovaturus
esset, generosè eos solatus est his verbis: perierint licet schedæ vestrorum
Privilegiorum, tamen adhuc viget Fides in hoc pectore; vestraqve privi-
legia & Renovata & totis orgyis Admensa recipietis. Qv. Pegei Kunstqvell
§. 3877. p. 181. ubi etiam Brieff-Freihheiten vocantur.

Proclama publicum, publicatum reperitur sub §. 98.

§. 24 a.

PROMOTORIALES litteræ.

§. 24 b.

num judex Promotorialibus a. (Promotorial-Schreiben β.) admo-
nitus, ut protractam justitiam administret, parere tenetur?

Affirmatur.

Ratio 1. qvia judex lites Protelando in rem publicam peccat. γ. 2. qvia
ad Justitiæ administrationem sub poenâ à legibus adigitur. δ.

a. Joach. Myns. cent. 3. obs. 57. c. I. Jac. Speidel. in thesaur. Pract. p. 1028. γ.
Casp. Ziegl. dicast. concl. 24. §. 4. arg. L. 12. C. de judic. A.L. 6. C. de jurisd.
L. 13. §. 8. C. de Judic. l. 1. C. de dilat.

Protectionis Privilegium, patebit §. 258.

§. 24 c.

Protestation- oder Meld. Brieff. a.

§. 24 d.

num Protestatio (non Disertis verbis interposita β.; sed) Nuda senten-
tiam vel decretum à viribus rei judicatae suspendit?

Negatur.

Ratio 1. qvia Protestatio non est legitimum remedium suspensivum. γ.
2. qvia Protestatio super his qvæ non consistunt in potestate Hominis
sed in dispositione Legis nihil prodest. δ.

a. ex Suttingero Chr. Lud. Dietherrus in addition. ad Besoldi thesaur. pract. p.
773. u. 47. in Processu Saxonico tit. 351. §. ult. weil es auch/ vocatur Prote-
station-Schrift. β. Hæc enim in vim Leuterationis valet, licet verbis ex-
pressa non sit cum non quid Locutus sit, protestans attendendum, sed quid
senserit. B. Carpz. Puocess. tit. 17. art. 1. §. 1. n. 9. γ. Joh. Philippi. Consi-
derat. 8. ad tit. 35. Process. Elect. Saxon. n. 2. p. 300. δ. Joh. Emer. Rosbach.
Process. Civil. Tir. 35. n. 5. p. 271.

PROVOCATIONIS litteræ.

§. 24 e.

num ad Duellum litteris (durch Kampff-Brieffe / Cartel a.) Provoca-
tus citra famæ læsionem Emanere provocantiqve sese non sistere potest?
Affirmarem. β.

Ratio 1. qvia hic ulciscendi modus privatus est, ideoqve illicitus γ. &
prohibitus δ. 2. qvia Fama à Privato nemini auferri potest. ε. 3. qvia ad
pugnam honoris sui defendendi caussa provocatus non debet compa-
rere § 4. qvia Honorem hac ratione non defendendo magnis qvis Auget,
qvam Minuit. η.

E

a. I.

¶. I. G. Schottel in singular. & antiqu. Germ. juribus. cap. 28. n. 18. p. 538. & n. 20. p. 545. ubi Exemplum harum à Ludovico Imperat. duobus nobilibus ad duelum concessarum exhibit. ¶. motus Exemplo Caroli V. Imp. qui provocanti Francisco I. Gall. Regi non comparuit. quæ tamen emansio ipsi vitiæ versa non est. Sleidanus lib. 6. y. I. Iac. Wissenbach. Part. ult. 7tima. ff. disp. 37. th. 14. p. 1065. d. omni scl. jure Divino, Canonico, Gentium & Civilis. vid. B. Carpz. in Crim. Part. 1. q. 29. n. 71. adde Joh. Georg. I. Elect. Sax. rescriptum contra Duella publica die 30 Julii Ao. 1653. & repetitum à moderno Elect. Sereniss. Joh. Georg. II. in resolut. gravam. provinc. de An. 1661. editâ. rubr. Policey-Ordnung. tit. von unehöflichen Umreiten / auch von unchristlichen Aufzodern und Walgen z. s. nachdem hierüber. Casus tamen quibus licita est Monomachia exhibit H. Grotius de Jur. B. & P. lib. 2 c. 1. n. 15. & M. Bernegg. in qv. miscell. ad Tacit. q. 51. in pr. . Sed vel à Lege vel turpi Facto. Joh. Philippi. Uff. Pract. lib. 4. ecl. 38. n. 3 p. 82. B. Carpz. Crim. Part. 1. q. 29. n. 71. ideoq; Legibus ita obtemperando non potest fama Maculam & Notam incurtere. y. H. Grotius de J. B. & P. lib. 2. c. 1. n. 10.

§. 245. Quietanz/ præcessit in §. 80.

§. 246. Quiqvenell/ exposuit supra §. 212.

§. 247. Rathsel-Brief/ allegatur una cum formulâ in Harsd. Secr. Part. 10. p. 688.

§. 248. Recepisse i.e. litteræ quibus vel solutionem ab alio nobis factam vel citationem nobis insinuatam (si scil. non à jurato facta nuncio) testamur. Spahens Secretariat-Kunst/ Part. 3. p. 1096. ibique formula.

§. 249. Remissoriæ litteræ remittunt lectorum ad §. 80.

§. 250. Repressaliæ repeti desiderant §. 204.

§. 251. Repudii litteræ habentur supra in §. 95.

§. 252.

RESIGNATÆ & litteræ.

num tabellarius Reseratas litteras (Erbrochene Brieffe/) offerens tanquam relaxationis β. auctor potest conveniri crimine Falsi? Negatur.

Ratio 1. qvia Bonus quilibet præsumitur. d. 2. qvia nullum Delictum sine Dolo committitur. e. dolus autē Præsumptus ad crimen Falsi non sufficit. z.

¶. videatur B. Carpz. Crim. p. 2. qv. 93. n. 70. ubi de Resignantibus, quos etiam puniendos statuit Theod. Höpping. de jur. Sigillor. cap. 14. num. 48. Exemplum offert Tranquillus in Augusto. 67. qui Thallo amanuensi suo, quod alteri secretam prodidisset epistolam, crura effregit, referente Spahen in der Secretariat-Kunst Part. 2. p. 491. f. sic C. Nepos in Pausaniâ c. 4. §. 1. vocat vincula epistolæ laxare. g. nisi Contrarium urgentia svadeant indicia. h. arg. L. 30. C. de in officios. testam. ergo etiam Tabellarius: pro quo specialiter Fidelitatis militat præsumptio, cum talis videatur electus. i. Dd. ad L. 43 ff. ad L. Jul. de Adulter. z. arg. L. 5. C. de his qui sibi adscrib. in testam. arg. L. 6. C. d. t. & L. 19. §. 1. ff. de probat.

Respi-

Respirationis litteræ, præcesserunt in §. 212.	§. 253.
Reversales litteræ, in §. litt. E.	§. 254.
Revers/ Revers-Brieff/ ut vocat G.P. Harsdörffers Secret. part. 9. p. §. 255. 594. ubi habet Formulam; repete §. 74.	§. 255.
Rollen/ retulit supra §. 78.	§. 256.
Lettres de complainte en cas de SAISINE & NOVELLETE, in Gallia §. 257. receptas adducit & explicat Petr. Gregor. in Synt. jur. univers. lib. 21. c. 9. n. 13. p. 413.	§. 257.
SALVÆ GUARDIÆ litteræ.	§. 258.
num Protectionis Privilegium α (litteræ Tuitivæ, Geleits-Brieff/ β. Schutz- und Schirm-Brieff/ γ) ab Imperatore concessum im petran- tem ordinariâ eximat Jurisdictione? Negatur.	
Ratio i. qvia Jus Protectionis nullam tribuit patrono s. protectori ju- risdictionem. δ. 2. qvia Privilegia hæc Ordinariæ jurisdictioni nihil de- rogant. ε. 3. qvia Principum privilegia sine tertii præjudicio & intelli- genda & interpretanda sunt.	
α. lettre de sauvegarde, schriftlich Geleit. C. Theod. Reinking de R.S. & E. lib. 1. cl. 5. c. 4. n. 47. p. 277. γ. Chr. Besold. in thesaur. p. 870. δ. A. Gail. 2. obs. 54. n. 1. & 6. ε. c. recepimus 12. X. de Privil. & Excess. c. ex parte 13. eod. ζ. arg. L. 4. C. de Emancip. liber. L. 43. pr. ff. de vulg. & pupill. substitut. Joh. Philippi us. pract. Inst. lib. I. tit. 2. ecl. 15. n. 4.	
Salvi conductus litteræ, repeti possunt in §. 212.	§. 259.
Schand- und Famos-Schrift/ patebit in §. 123.	§. 260.
Scheide-Brieff/ exhibebatur in §. 95.	§. 261.
Scherz-Schreiben/ est in §. 183.	§. 262.
Schleich-Brieff/ adducitur à P. M. Wehnero in Observ. litt. S. ubi ex §. 263. Joh. Thom. Frei in pract. juris fol. 6. retert: Schleich-Brieff wird ü. ber das gestellet/ qvod permutatione alienatur.	
Schmach-Brieff/ antecessit in §. 123.	§. 264.
Schuld-Brieff/ exponebatur in §. 82.	§. 265.
Schutz- und Schirm-Brieff/ respiciunt ad §. 258.	§. 266.
Securitatis litteræ, apparebunt in §. 120. & §. 212.	§. 267.
Sicherungs-Brieff/ conspicitur in §. 120.	§. 268.
Siegs-Brieff/ revolventi redibit in §. 193.	§. 269.
Spän-Brieff/ oder Pfand-Brieff/ sunt litteræ Creditoribus à Judice §. 270. datae ad occupandum Fundum vel Prædium à debitore cessum & subhastatum. Hinc Entspänt Gut/ Prædium in qvod decreta jam est executio. P.M. Wehner in Obs. litt. C.	

§. 271. **Stachel-Schreiben**/allegat der Späthe in der Secretariat-Kunst/Pare.
3. p. 480. ubi insimul habet formulam.

§. 272. **Steck-Briefe.**

num rei delicto perpetrato Aufgientes α. per litteras Exploratorias β.
(durch offene Patente Kaiserliche oder Fürstliche Befehlig/ γ. Steck-
Briefe/ δ. Heft-Briefe/ ε. Steck-oder Behaffts-Briefe/ ζ) impedi-
endi atque revocandi? Affirmatur.

Ratio 1. ne in Latronum castra, Vias, per quas tuto commari publicè
interest η. infestaturi secedant. 2. quia Reipublicæ interest, ne delicta ma-
neant impunita. θ.

α. commune delinqventium remedium Fuga est, à patre eorum Caino usurpa-
tum Genes. 4. v. 16. Hinc vel Nondum deprehensi carcerem malam illam
mansionem 1. 7. ff. depositi. declinare, vel Capti carcerem effringere L. 13. §.
5. ff. de re milit. conantur. 6. Accusatorias litteras, quibus Fugitivos per-
sequimur, vocat Dav. Mevius ap. Schottelium. confer. I. Fr. Georgij nucle-
um ff. lib. 48. t. 17. th. 39. p. 1281. γ. And. Gail. 2. obs. 44. n. 13. & de Pign.
Imp. Obs. 1. n. 6. δ. Dan. Cramer in Summariis ad Acta Apostol. c. 9.
v. 2. I. G. Schottel. in der Deutschen Haupt-Sp. lib. 2. c. 12. §. 195. p. 493. ε.
Joh. Philippi Inst. lib. 4. ecl. 89. n. 9. Dav. Mevius ad Jus Lubec. lib. 2. art. II. n.
30. And. Knichen de Jur. Territorii c. 3. n. 543. p. 335. ζ. add. Volckmanni
Notariat-Buch p. 2. c. II. p. 41. η. L. 1. §. 1 ff. de his qui effud. θ. L. 51. §. 2. ff. ad
L. Aqvilam. L. 95. §. 1. ff. de solut. L. 70. §. 5. ff. de Fidejuss. & Mand.

§. 273. **Straff-Schreiben**/offert der Späthe/ loco sub §. 271. citato.

§. 274. **Streit-Schreiben**/allegabitur sub §. 301.

SUPPLICES Litteræ.

an Princeps sine affectata Arrogantia notâ pati potest ut supplicans li-
bellum Supplicem (den Anruffs-Brief/ α. Supplication, demüthiges
Bitt-Schreiben/ Supplicat β.) flexis genibus (mit einem Fußfalle) sibi
offerat? Affirmatur.

Ratio 1. quia haec in genua pro voluntio (non Adorationis; sed) Veneratio-
nis signum est. γ. 2. quia Princeps est Deus terrestris. δ. 3. quia Princeps
Humillimæ subjectionis cultu (ferè ad instar Majestatis divinæ) est ve-
nerandus. ε.

α. J. G. Schottel in opere sape adducto lib. 2. c. 12. p. 492. ε. J. G. Nicolai Process.
Part. I. c. 9 p. 97. ibique formula. Persæ id *ωργσκυνεν* vocant. vide Cor.
N. in Conone cap. 3. γ. Exemplo Abigaelis Davidem reconciliantis I. Sam.
25. v. 24. & servi supplex debiti dilationem petentis Matth. 18. v. 23. δ. vox
Christi ap. Joh 10. v. 34. Psalm. 82. v. 7. ε. Georg. Schönborn lib. 3. Polit.
cap. 37. ex. I. Petr. 2. v. 7. id deducens.

§. 276. **Tausch-Briefe**/ citat sed non explicat Abrah. Bened. Rautner/ in der
Stats-Kunst P. I. c. I. §. 4. p. 3. TER-

TERMINALES Litteræ.

§.277.

an ex usu Reipublicæ est Confusos communium dominiorum terminos Terminalibus litteris a. (Bezirk-Brief / B. Gränz-Brief /) compositis, Discernere? Affirmatur.

Ratio 1. qvia Discordiarum mater communio y. qvas Terminari ac præscindi publice interest. d. 2. ne rerum dominia sint Incerta. e. 3. ut hominum conservetur tranquillitas. ζ.

a. ex qvibus mensores publici (die Mart-Scheider) lites circa terminos regi-
num, ob homicidia in confinio quandoque perpetrata ortas, beneficio Ma-
gnetis & Triangularis instrumenti decidunt. Petr. Heig. p.1.qv. 12. n. 53. c.
And. Knichen de Jure Territor. c.3.n.45. p. 249. y. L.77.6.20. ff. de legat. 2.
L. 26. ff. de servit. urb. præd. d. 1. 1. ff. de Usucap. e. VV. Ludvv. Ex. 6. th. 6.
A. ζ. Joh. Schneidvv. ad pr. Inst. de Usucap. n. 11. & 12. hujus Tranquillita-
tis conservandæ causâ primæva rerum Communio ob egregias rationes ab
H. Grotio l.2. de J. B. & P. e. 2. n. 2. citatas omnino erat tollenda.

Tractatoriæ, litteræ has Episcopis ad Synodum convocatis ut viaticum §.278.

undique acciperent, datas fuisse, meminit Joh. Micraelius in Synt.
histor. Eccl. lib. 2. sect. 2. p. 460. Idem in Lexic. Philosoph. p. 60.

Translationis litteræ, qvid sint habet Petr. Gregor. in Synt. jur. uni- §.279.
vers. lib. 17. c. 15. n. 9.

Transcriptionis litteræ, descriptas has referet. §. 91. §.280.

TRANSSUMPTÆ a. litteræ. §.281.

num Vidimatæ à notario scripturæ & copiæ (Vidimirte/Briefe / vi-
dimirte Copen/B.) æquè tutò ac Originali credendum?

Affirmatur. y.

Ratio 1. qvi Fides notarii omne Dubium evacuat, eiique tutò creditur. d.
2. qvia Exempla s. Vidimus Beglaubte Copen/e. idem qvod Originalia
probant. ζ.

a. Mart. Zeiler in Epistol. 345. Part. 2. p. 151. β. Amad. EccoIt. lib. 22. ff. tit. 4. §. 2.
γ. G. Ad. Struv. Ex. 28. th. 31. δ. B. Carpz. Process. tit. 2. art. 3. §. 5. n. 67. & tit.
§. art. 4. §. 4. n. 40. Rutg. Ruland. de commiss. P. 1. lib. 5. c. 5. n. 5. Diac. Co-
varr. pract qv. c. 19. n. 4. in fin. Hinc Veritatis vindices audiunt Senecæ lib.
3. c. 15. de Benefic. ε. M. Zeiler in Epistol. 345. citata. ζ. L. 57. ff. de admi-
nist. tut. Joach. Myns. cent. 6. obs. 73.

Trau-Brief/ repeti potest in §. 84. §.282.

Erost. Schreiben/ latet sub §. 81. §.283.

Tuitivæ litteræ habentur in §. 258. §.284.

Übergabs. Brief/ sive Instrumentum Cessionis qvid sit videri potest §.285.

J. J. Speidelius in notabilibus litt. U. p. 1280.

E 3

Über.

- §.286. Überlegungs-Schreiben/una cum formula adducit der Spahter in der Secretariat-Kunst P. 3. p. 659.
 §.287. Überreichungs-oder Beschendungs-Schreiben / idem ibidem p. 989.
     Romanis Donatorix, Italis Lettere de Præsentare, Gall. Lettres de Offerte, dictæ.
 §.288. Behde Brieffe/monstrabit §.90.
 §.289. Verbiet-Brieff/videri potest sub §.230?
 §.290. Verkündigungs-Brieffe/allegat Just. Georg. Schottelius in opere satis adducto lib. 2.c. 12. p. 492. qvæ Venditori (nisi failor) mittuntur ab Emtore cui periculum Evictionis imminet. de qvâ materiâ Dd. ad tit. ff. de Evictionibus, item Processistæ de Denunciatione litis.
 §.291. Vermahnungs-Schreiben/ repetendus §.51.
 §.292. Verpfändungs-Brieffe/ exhibebit §.204.
 §.293. Verschreibungs-Brieff/ describitur in §.85.
 §.294. Versezte Brieffe/ continet §.223.
 §.295. Verwaltungs-Brieff/ subjacet §.10.
 §.296. Verweis- und Vorwurfs-Schreiben / cum formulis suis exhibentur in des Spahten Secretariat-Kunst/ Part. 3. p. 823.
 §.297. Vidimirte-Brieffe/ videbuntur sub §.281.
 §.298. Ungenossen Brieff/ has in veteri Ordinatione Rotvvilensi ab Imp. Conrado A.C. 1147. facta legi: von alten Ugnosſen und verlegten Briefen/ ubi Ugnosſen-Brieff / idem sunt ac litteræ inutiles Unnütze Brieffe/testis est P.M. Wehn. in Observ. litt. V.
 §.299. Unionis litteræ, adducit Petr. Gregor. in Synt. jur. univers. lib. 17. c. 15. n. 9. qvi potest videri.
 §.300. Unperscherte Brieffe / qvas scribere ad suos nonnunquam Captivis permittitur, ideo scl. non sigillata, qvo conspirationis evitetur suspicio. Exemplum harum exhibit charta, qvæ nuper sub triplici Regis scl. Gall. ejusdemque consiliariorum militarium iconè prodiit in Gvilielmo Principe Fürstenbergico jam captivo, cui Imperator ad Amitam scribere quidem indulxit, sed ita ne litteris imprimitur sigillum.
 §.301. Unterredungs- Lehr- und Trost-Schreiben / pertractat des Spahten Secretariat-Kunst/ Part. 3. p. 1063. ubi insimul habet Formulas illarū.
 §.302. Vocation- oder Schriftlicher Beruff/ legitur apud Veit Lud. von Seckendorff im Deutschen Fürsten-Stat/ Part. 2.c. 13.n. 1. p. 222.

Voll,

Vollstreckungs-Brief.

§. 303.

an in Gallia collatores beneficiorum Ecclesiasticorum polvgam & Monitoris (Erinnerungs-Briefen) & Preceptoris litteris (Befehls-Briefen) Papæ (beneficium cuidam conferendum mandantis impunè non paruerint, Executorias tandem (Vollstreckungs-Brief. a.) Gallis Pareatis β. litteræ dictæ venerari & observare tenentur?)

Negatur.

Ratio 1. qvia collatores beneficium conferre possunt, cui ipsi Volunt.
γ. 2. qvia Papa qvæsum jam Collatoribus conferendi jus intervertere nec potest nec debet. δ. 3. qvia collatio hæc debet esse Libera, non ad alterius arbitrium Restricta. ε. 4. qvia nemini Invitus, aliquis beneficio mactandus debet obtrudi. ζ.

α. J. G. Schottelius in der Deutschen Haupt-Spr. lib. 2. c. 12. n. 195. p. 493. β. Petr. Gregor. Synt. jur. universi l. 47. c. 21. n. 32. γ. nisi litteris istis Decretum contrarias collationes irritans, annexum: tunc enim ligari manus ordinarii Collatoris testatur modo citatus Petr. Greg. lib. 17. c. II. n. 3, & 4. δ. arg. §. 2. Inst. de his qvi sui vel alien. jur. ε. Andr. Vallenfis paratitl. jur. Canon. lib. 3. tit. 12. n. 9. & 10. ζ. arg. L. 20. C. de Negot. gest. §. ult. 10. Inst. qvib. modis Jus Pati Potest. solv.

Vorschrift um Eagen-Pfründe repræsentabit §. 238.

§. 304.

Vorwurfs-Schreiben redibit sub §. 296.

§. 305.

URIAS litteræ α.

§. 306.

num URIAS perditionis litteras (Urias-Briefe β.) à Davide ut Joab insinuantur, acceptas, impunè Resignare & Reservare potuisset?
Affirmatur.

Ratio 1. qvia ignoscendum ei qvi Sangvinem suum qualitercumque redimere voluit. γ. 2. qvia rex in subditorum qvidem Res non verò (sine causâ) Vitam jus habet. δ. 3. qvia regi Illicia mandanti non est parendum ε.

α. ita vulgò vocari illas litteras, qvas alias Bellerophontes Græci vocant, notat Erasmus in adag. p. 488. β. leguntur 2. Samuel II. v. 14. in glossâ marginali. G. Ph. Harsdörffer in Proœm. Secretar. Part. 3. p. 73. γ. L. I. ff. de bon. eor. qvi ante sent. δ. nam & Regem Lex illa, Non occides. Exod. 20. v. 13. obligat. ε. vide Qv. Kubach. cent. 3. decur. 9. q. II. p. 912. seqq.

Urpheds-Brief / occurret supra in §. 120.

§. 307.

Urthels-Brief / citatur & explicatur à P. M. Wehner. in Observat. litt. §. 308

U. jungi commode poterit Rutg. Ruland. de Commission. p. 3. lib. 10. c. 14. n. 10. p. 105.

Wapo

- §.309. Wapper-Brieff / qvid sit, à qvo impetratur & qvibus sub insignibus
concedi soleat docet fusè Georg. Mund. de Comitib. Palatin. Cæsar.
car. 3. p. 141. n. 298.
- §.310. Weis sel.-Brieff / adfuit supra sub §. 61.
- §.311. Verbung.-Brieff / offertur à Joh. Helffrich Graphen in der Schreib-
Art cap. ult. p. 293. ubi formulam habet.
- §.312. Widerrathungs.-Brieff / Abrühnungs.-Schreiben habet der Spahs
in der Secretariat-Kunst. Part. 3. p. 772. ibiq; formular.
- §.313. Will.-Brieff / redeant ex §. 234.
- §.314. Zeitungs.-Brieff / profertur à G. P. Harsdörff. in Sccret. Part. 3. Pro-
œm. p. 73. & ibidem formul.
- §.315. Zeugniß.-Brieff / qvid sit, sufficienter deducit Joh. Rüdinger. cent. I.
obs. 5. p. 9.
- §.316. Zins.-Brieff / legitur apud Ab. Bened. Kautnern in der Stats. Kunst
Part. I. cap. I. §. 4. p. 3.
- §.317. Zwang.-Brieff / sistitur in §. 77.
- §.318. Zug.-Brieff / occurrit apud P.M. Wehn. in obs. litt. Z. ubi etiam Mutu
Compassus litteras nuncupari ait, solitas quoq; adhiberi in Subha-
stationibus bonorum pro Immissoialibus ex Imò Decreto, Gand,
Zug- und Einsez.-Brieff. Formulas harum habet Satler in formul.
Part. 2. p. 314. & si emanatis Zugbrieff intra annum creditores no[n]
solvuntur immisso totalis ex 2do Decreto fieri solet, pro ut juris est.
- §.319. Zunfft.-Bücher / pertractati sunt supra §. 78.
- §.320. Zunfft.-Brieffe / repetantur ex §. 180.

400-6
E. 1. A. 400-6

